SVEUČILIŠTE U RIJECI
FILOZOFSKI FAKULTET

Sveučilišni prijediplomski studij
Povijest
(dvopredmetni)

Izvedbeni planovi
zimski semestar akademske godine
2026./2027.
(stari program)

S V E U Č I L I Š T E U R I J E C I
Filozofski fakultet

Sveučilišna avenija 4
51 000 Rijeka
Hrvatska

tel. (051) 265-600 | (051) 265-602
dekanat@ffri.hr
www.ffri.uniri.hr

IZVEDBENI PLAN

I. OSNOVNI PODACI O KOLEGIJU	
Naziv kolegija	**Uvod u znanost o povijesti**
Studij	Sveučilišni prijediplomski studij *Povijest* (dvopredmetni)
Semestar	I.
Akademska godina	2026./2027.
Broj ECTS-a	5
Nastavno opterećenje (P+S+V)	30+0+15
Vrijeme i mjesto održavanja nastave	Prema rasporedu
Mogućnost izvođenja na stranom jeziku	Ne
Nositelj predmeta	prof. dr. sc. Mila Orlić
Izvoditelj kolegija	doc. dr. sc. Franko Dota
Kabinet	F-440
Vrijeme za konzultacije (odrediti dva termina)	Dostupno na mrežnim stranicama Odsjeka.
Telefon	051/265-727
e-mail	franko.dota@ffri.uniri.hr
Suradnik na kolegiju	
Kabinet	
Vrijeme za konzultacije	
Telefon	
e-mail	

II. DETALJNI OPIS KOLEGIJA

SADRŽAJ KOLEGIJA

Prvi dio kolegija:
Uvodno objašnjenje što je povijest te razlike između povijesti, historije i historiografije. Povijest kao rest geste i kao rerum gestarum. Prikaz različitih grana historijske znanosti, pomoćnih povijesnih znanosti te analiza raznih oblika povijesnih izvora i literature. Periodizacija i pojam vremena u historijskoj znanosti. Baze podataka: arhivi i arhivski fondovi, knjižnice, časopisi, internetske stranice (prikaz raznih oblika povijesnih sadržaja na internetu).
Drugi dio kolegija:
Analiza povijesne znanosti, metodologije i interpretacija kroz knjige: „Apologija historije ili zanat povjesničara“ Marca Blocha i „Promišljanje historije“ Keitha Jenkinsa.
Kultura pamćenja i historija: kritički osvrt na školske udžbenike povijesti i druge oblike kulture pamćenja.

OČEKIVANI ISHODI PREDMETA

Nakon odslušanog kolegija studenti će moći:
- primijeniti opće postavke znanstvene kritičnosti prema temama koje proučavaju i objasniti razvojni put povijesnih znanosti do suvremenih gledišta i potreba za poviješću;
- razlikovati povijest kao znanost i povijest kao društveno-političku i općekulturnu potrebu;
- sumirati činjenice o razvitku historiografije i metodologije znanosti povijesti, objasniti neke od teorija metodologije znanosti povijesti, te prepoznati osobe koje su zaslužne za razvitak povijesnih znanosti.

NAČIN IZVOĐENJA NASTAVE (označiti aktivnost s „x“)

Predavanja	Seminari	Konzultacije	Samostalni rad
X		X	X
Terenska nastava	**Laboratorijski rad**	**Mentorski rad**	**Ostalo**
X			X

III. SUSTAV OCJENJIVANJA

AKTIVNOST KOJA SE	UDIO U ECTS BODOVIMA	MAX BROJ BODOVA

OCJENJUJE		
Pohađanje nastave	1,5	**0**
Terenska nastava	0,125	**5**
Istraživanje i praktični rad	0,375	**15**
Kontinuirana provjera znanja 1	1,5	**40**
Kontinuirana provjera znanja 2	1,5	**40**
UKUPNO	**5**	**100**

Opće napomene:

Varijanta 2 bez završnog ispita

Tijekom nastave treba skupiti odgovarajući broj ocjenskih bodova kroz različite oblike kontinuiranog praćenja i vrednovanja.

Ukupna ocjena uspjeha: Na temelju ukupnoga zbroja ocjenskih bodova stečenih tijekom nastave i na završnome ispitu određuje se konačna ocjena prema sljedećoj raspodjeli:

OCJENA	PRIJEDIPLOMSKI I DIPLOMSKI STUDIJI
5 (A)	od 90% do 100% ocjenskih bodova
4 (B)	od 75% do 89,9% ocjenskih bodova
3 (C)	od 60% do 74,9%,ocjenskih bodova
2 (D)	od 50% do 59,9% ocjenskih bodova
1 (F)	od 0% do 49,9% ocjenskih bodova

IV. LITERATURA

OBVEZNA LITERATURA

1. Zrinka Nikolić Jakus, *Uvod u studij povijesti. Historiografski praktikum,* Zagreb 2012. (drugo izdanje).
2. Marc Bloch, *Apologija historije ili zanat povjesničara,* Zagreb 2008. (odabrana poglavlja)
3. Mirjana Gross, *Suvremena historiografija: korijeni, postignuća, traganja*, Zagreb 1996. (odabrana poglavlja).
4. Edward H. Carr, *Što je povijest,* Zagreb 2004. (poglavlje „Povjesničar i činjenice", str. 5-24).
5. Keith Jenkins, *Promišljanje historije*, Zagreb 2008. (poglavlje „Što je historija", str. 16-47).
6. Tihomir Cipek, „Ideološka funkcija povijesti. Problem objektivnosti u historiografiji", Politička misao 32, br.3 (1995): str. 180-199.
7. Maja Brkljačić, Sandra Prlenda (ur.), *Kultura pamćenja i historija,* Zagreb 2006. (odabrana poglavlja)
8. Odabrani znanstveni članci

IZBORNA LITERATURA

1. Eric Hobsbawm, Terence Ranger (ur.), *Izmišljanje tradicije*, Beograd 2011.
2. Snježana Koren, *Politika povijesti u Jugoslaviji (1945-1960),* Zagreb 2012.
3. Stefano Petrungaro, *Pisati povijest iznova,* Zagreb 2009.
4. Odabrani znanstveni članci

V. DODATNE INFORMACIJE O PREDMETU

POHAĐANJE NASTAVE

Studenti su dužni biti nazočni na 70% predavanja.

NAČIN INFORMIRANJA STUDENATA

Mail, oglasna ploča.

KONTAKTIRANJE S NASTAVNICIMA

E-mail, konzultacije

NAČIN POLAGANJA ISPITA

Tijekom nastave treba skupiti odgovarajući broj ocjenskih bodova kroz različite oblike kontinuiranog praćenja i vrednovanja.

OSTALE RELEVANTNE INFORMACIJE

Svaka upotreba tuđeg teksta ili drugog oblika autorskog djela, kao i upotreba ChatGPT ili bilo kojeg

drugog alata čija se funkcionalnost temelji na tehnologiji umjetne inteligencije, bez jasnog i nedvosmislenog navođenja izvora, smatra se povredom tuđeg autorskog prava i načela akademske čestitosti te predstavlja tešku povredu studentskih obveza što za sobom povlači stegovnu odgovornost i stegovne mjere sukladno Pravilniku o stegovnoj odgovornosti studenata.	
ISPITNI ROKOVI	
Zimski	2. i 23. 2. 2027. g.
Ljetni	26. 6. i 16. 7. 2027. g.
Jesenski	27.8. i 10. 9. 2027. g.
VI. POČETAK I ZAVRŠETAK TE SATNICA IZVOĐENJA NASTAVE (POPIS TEMA)	
DATUM	**NAZIV TEME**
I.	Uvodno predavanje
II.	Povijest, historija, historijska znanost, historiografija
III.	Grane historijske znanosti; Pomoćne historijske znanosti
IV.	Izvori i literatura
V.	Korištenje literature, baze podataka i interneta
VI.	Kritika i interpretacija izvora
VII.	Osnove historijske metodologije
VIII.	Historijska analiza, interpretacija i periodizacija
IX.	Kolokvij I
X.	Povijest kao narativ. Problem objektivnosti u povijesti
XI.	Kultura pamćenja i historija
XII.	Problematika udžbeničke historiografije
XIII.	Terenska nastava
XIV.	Kolokvij II
XV.	Popravni kolokvij (I+II)
Vježbe će se održavati prema dogovoru sa studentima.	

VII. KONSTRUKTIVNO POVEZIVANJE			
ISHODI UČENJA	**SADRŽAJ**	**AKTIVNOSTI ZA NASTAVNIKE I STUDENTE (metode poučavanja i učenja)**	**METODE VREDNOVANJA**
Primijeniti opće postavke znanstvene kritičnosti prema temama koje proučavaju; objasniti razvojni put povijesnih znanosti do suvremenih gledišta i potreba za poviješću	Uvodno objašnjenje što je povijest te razlike između povijesti, historije i historiografije; Povijest kao *rest geste* i kao *rerum gestarum*; Različite grane historijske znanosti, analiza raznih oblika povijesnih izvora i literature; Metode historijske analize, povijesne interpretacije i historijska periodizacija.	Predavanje, tumačenje, čitanje predložene literature, vježbe.	Pismeni kolokvij, istraživanje, praktični rad, aktivnost u nastavi.
Razlikovati povijest kao znanost i povijest	Kritički pristup udžbenicima povijesti, kao i o drugim oblicima	Predavanje, tumačenje, čitanje predložene literature, rasprava, poticanje diskusije, vježbe.	Pismeni kolokvij, istraživanje, praktični rad,

kao društveno-političku i općekulturnu potrebu	kulture pamćenja.		aktivnost u nastavi.
Sumirati činjenice o razvitku historiografije i metodologije znanosti povijesti, objasniti neke od teorija metodologije znanosti povijesti, te prepoznati osobe koje su zaslužne za razvitak povijesnih znanosti	Analiza povijesne znanosti, metodologije i interpretacija kroz knjige: „Apologija historije ili zanat povjesničara“ Marca Blocha i „Promišljanje historije“ Keitha Jenkinsa.	Predavanje, tumačenje, čitanje predložene literature, poticanje diskusije, vježbe.	Pismeni kolokvij, istraživanje, praktični rad, aktivnost u nastavi.

S V E U Č I L I Š T E U R I J E C I
Filozofski fakultet

Sveučilišna avenija 4
51 000 Rijeka
Hrvatska

tel. (051) 265-600 | (051) 265-602
dekanat@ffri.hr
www.ffri.uniri.hr

IZVEDBENI PLAN

I. OSNOVNI PODACI O KOLEGIJU	
Naziv kolegija	**Povijest grčke civilizacije**
Studij	Sveučilišni prijediplomski studij *Povijest* (dvopredmetni)
Semestar	I.
Akademska godina	2026./2027.
Broj ECTS-a	7
Nastavno opterećenje (P+S+V)	30+15+0
Vrijeme i mjesto održavanja nastave	Prema rasporedu
Mogućnost izvođenja na stranom jeziku	Ne
Nositelj kolegija	izv. prof. dr. sc. Lucijana Šešelj; doc. dr. sc. Feđa Milivojević
Kabinet	F-439
Vrijeme za konzultacije	Dostupno na mrežnim stranicama Odsjeka
Telefon	051/265-734
e-mail	feda.milivojevic@uniri.hr
Suradnik na kolegiju	mag. hist. Vjeran Brezak
Kabinet	F-437
Vrijeme za konzultacije	Dostupno na mrežnim stranicama Odsjeka
Telefon	
e-mail	vjeran.brezak@ffri.uniri.hr

II. DETALJNI OPIS KOLEGIJA

SADRŽAJ KOLEGIJA

Upoznavanje s osnovnim karakteristikama grčke antičke civilizacije, njezino geografsko rasprostiranje, periodizacija i kronologija. Počeci civilizacije na egejskom prostoru (brončano doba): kikladska, minojska i mikenska (kronologija, sustav palača, pismenost). Doba heroja, Homer i Trojanski rat. Slom mikenskog svijeta, problemi početka željeznog doba (migracije Dorana, doprinosi arheološke znanosti i lingvistike), promjene načina života i organizacije društva. Grčka povijest se izlaže u sklopu tradicionalne periodizacije: mračno doba, arhajsko doba, klasično doba i helenizam. U žarištu pozornosti je *polis* kao temeljna politička i društvena zajednica. Tamni period i nastanak polisa. Kolonizacija Sredozemlja, glavni smjerovi i nastanak novih polisa osobito u južnoj Italiji i Siciliji. Arhajsko doba. Opće odlike razdoblja. Uspon Jonije. Razvoj polisa na primjeru Atene. Atenski zakonodavci. Pizistratova tiranida. Klistenove reforme i počeci demokracije. Drugačiji razvoj na primjeru Sparte - političko i društveno uređenje. Klasično doba. Grčko-perzijski ratovi. Uspon Atene i nastanak pomorskog saveza. Periklo. Peloponeski rat i slom Atene. Spartanska hegemonija. Tebanska hegemonija. Uspon Makedonije. Kultura, religija i svakodnevni život u 5. i 4. st. pr. Kr. Grci na Jadranu, trgovina, pomorstvo i kolonizacija. Aleksandrova osvajanja. Raspad Aleksandrovog imperija i nastanak novih država. Obilježja helenističkih monarhija. Države Seleukida, Antigonida, Ptolemejevića, Pergam pod Atalidima. Grčki savezi: Ahejski i Etolski. Uspon Rođana. Epirsko kraljevstvo, helenističke monarhije na Crnom moru. Del. Politička nestabilnost i ratovi. Novi duhovni pokreti i filozofije (stoici, epikurejci, kinici). Umjetnost i znanost helenističkog vremena (Aleksandrijska i Pergamska biblioteka). Kulturna i trgovačka integracija Sredozemlja.

OČEKIVANI ISHODI KOLEGIJA

Nakon odslušanog i položenog kolegija studenti će biti sposobni:

-nabrojati, definirati i opisati osnovne pojmove i probleme iz grčke antičke povijesti;

-opisati i objasniti povijesnu geografiju grčkog i šireg sredozemnog prostora;

-koristiti metodologije koje se koriste u istraživanju ove problematike;

-kritički analizirati povijesne izvore; na odabranim primjerima objasniti specifičnosti političkog, društvenog i ekonomskog razvoja grčkog civilizacijskog kruga, ispitivati uzročno-posljedične veze i

obrasce koji omogućuju objašnjenja kako i zašto se nešto dogodilo.

NAČIN IZVOĐENJA NASTAVE (označiti aktivnost s „x“)

Predavanja	Seminari	Konzultacije	Samostalni rad
X	X	X	
Terenska nastava	**Laboratorijski rad**	**Mentorski rad**	**Ostalo**

III. SUSTAV OCJENJIVANJA

AKTIVNOST KOJA SE OCJENJUJE	UDIO U ECTS BODOVIMA	MAX BROJ BODOVA
Pohađanje nastave	1,5	**0**
Seminar	0,5	**10**
Kontinuirana provjera znanja 1	1,5	**30**
Kontinuirana provjera znanja 2	1,5	**30**
ZAVRŠNI ISPIT	2	**30**
UKUPNO	**7**	**100***

Opće napomene:

Studenti su obavezni prisustvovati kolokviju. Ispravak kolokvija ili naknadno pisanje kolokvija nisu predviđeni unutar kolegija.

Varijanta 1 sa završnim ispitom

Kroz sve aktivnosti tijekom nastave treba skupiti odgovarajući broj ocjenskih bodova da bi se moglo pristupiti završnom ispitu.

- **Tijekom nastave** student može ostvariti od najmanje 50% do najviše 70% ocjenskih bodova.
- **Na završnom ispitu** student može ostvariti od najviše 50% do najmanje 30% ocjenskih bodova.

***Uz redoviti sustav vrednovanja kojim je moguće ostvariti ukupno 100 ocjenskih bodova, studenti mogu dobrovoljnim sudjelovanjem u strukturiranoj problemskoj debati ostvariti do 5 dodatnih ocjenskih bodova.** Debata je usmjerena na razvoj kritičkog mišljenja, argumentacije i timskog rada. Dodatni bodovi pribrajaju se bodovima ostvarenima u okviru redovitih sastavnica kolegija, pri čemu ukupan broj ocjenskih bodova koji se uzima u obzir pri utvrđivanju konačne ocjene ne može biti veći od 100. Dodatni bodovi ne mogu nadomjestiti neispunjavanje obveznih nastavnih aktivnosti niti propisane minimalne pragove za pristup završnom ispitu.

Ukupna ocjena uspjeha: Na temelju ukupnoga zbroja ocjenskih bodova stečenih tijekom nastave i na završnome ispitu određuje se konačna ocjena prema sljedećoj raspodjeli:

OCJENA	PRIJEDIPLOMSKI I DIPLOMSKI STUDIJI
5 (A)	od 90% do 100% ocjenskih bodova
4 (B)	od 75% do 89,9% ocjenskih bodova
3 (C)	od 60% do 74,9%,ocjenskih bodova
2 (D)	od 50% do 59,9% ocjenskih bodova
1 (F)	od 0% do 49,9% ocjenskih bodova

IV. LITERATURA

OBVEZNA LITERATURA

Povijest 2, *Egipat i antička Grčka* (ur. E.Cravetto/I.Goldstein), Zagreb 2007. (odabrana poglavlja)

Povijest 3, *Helenizam i rimska republika* (ur. E.Cravetto/I.Goldstein), Zagreb 2007. (odabrana poglavlja)

Hesiod, *Poslovi i dani, Postanak bogova, Homerove himne*, Demetra, Zagreb, 2005. (odabrani tekstovi)

Hornblower, S., *The Greek world: 479-323 BC*, London, New York, Routledge, 2011. (odabrana poglavlja)

Kirigin, B., The Greeks in Central Dalmatia: Some New Evidence, *Greek Colonists and Native Populations*, Canberra – Oxford, 1990, 291-321.

Osborne, R. *Greece in the making 1200-479* BC, London, New York, Routledge, 2006. (odabrana poglavlja)

Pomeroy, Sarah B. et al., *A Brief History of Ancient Greece: Politics, Society, and Culture*, Oxford

University Press, 2019. (ili neko drugo izdanje)
Shipley, G., *The Greek world after Alexander: 323-30 BC*, London, New York, Routledge, 2000. (odabrana poglavlja)

IZBORNA LITERATURA

Lisičar, Petar, *Grci i Rimljani*, Zagreb 1971. (odabrana poglavlja)
The Cambridge Ancient History, 2. ili 3. izdanje, sv. 3-7, 1984-1994. (odabrana poglavlja)
Burkert, W., *Homo necans : interpretacije starogrčkih žrtvenih obreda i mitova*, Zagreb, Naklada Breza, 2007.
Chamoux A., *Grčka civilizacija*, Beograd, 1967.
Flaceliere R., *Grčka u doba Perikla*, Naprijed, Zagreb, 1979.
Katičić, R., 1995., *Illyricum mythologicum*, Zagreb. (odabrani članci)
Kirigin, B., Issa, *Grčki grad na Jadranu*, Matica hrvatska, Zagreb, 1996.
Velika ilustrirana povijest svijeta, sv. IV-V, Otokar Keršovani, Opatija, 1974-79.
Milićević Bradač, M., *Stara Grčka : Grci na Crnome moru* , Školska knjiga, Zagreb, 20014
Zamarovsky V., *Grčko čudo*, Školska knjiga, Zagreb, 1978.

Napomena: Studenti će tijekom nastave dobiti upute o korištenju literature, te će u sklopu seminarskog rada dobiti posebne tekstove iz antičkih književnih izvora na kojima će raditi povijesne analize, kao i odabranu literaturu ovisno o temi koju budu obrađivali.

V. DODATNE INFORMACIJE O KOLEGIJU

POHAĐANJE NASTAVE

Studenti su dužni biti nazočni na 70% predavanja, te na 80% seminara.

NAČIN INFORMIRANJA STUDENATA

- Usmeno
- Pismeno:
  a) oglasna ploča Odsjeka za povijest Filozofskog fakulteta u Rijeci
  b) web stranice Odsjeka za povijest Filozofskog fakulteta u Rijeci
  c) preko sustava Merlin

KONTAKTIRANJE S NASTAVNICIMA

Termini konzultacija; e-mail, sustav Merlin

NAČIN POLAGANJA ISPITA

Usmeno.

OSTALE RELEVANTNE INFORMACIJE

Svaka upotreba tuđeg teksta ili drugog oblika autorskog djela, kao i upotreba ChatGPT ili bilo kojeg drugog alata čija se funkcionalnost temelji na tehnologiji umjetne inteligencije, bez jasnog i nedvosmislenog navođenja izvora, smatra se povredom tuđeg autorskog prava i načela akademske čestitosti te predstavlja tešku povredu studentskih obveza što za sobom povlači stegovnu odgovornost i stegovne mjere sukladno Pravilniku o stegovnoj odgovornosti studenata.

ISPITNI ROKOVI

Zimski	1. i 15. 2. 2027.
Ljetni	28. 6. i 12. 7. 2027.
Jesenski	2. i 16. 9. 2027.

VI. POČETAK I ZAVRŠETAK TE SATNICA IZVOĐENJA NASTAVE (POPIS TEMA)

DATUM	NAZIV TEME
1. tjedan	Uvodno predavanje: izvori i problemi proučavanja povijesti grčke civilizacije. Geografija, kronologije, periodizacije. Egejske civilizacije: kikladska i minojska.
2. tjedan	Doba heroja: Homer i Trojanski rat.
3. tjedan	Mikenska civilizacija i njen slom. Mračno doba.
4. tjedan	Grčka kolonizacija i nastanak polisa. Olimpijske igre.
5. tjedan	Arhajsko doba. Rana Atena i Solonove reforme.
6. tjedan	Atena u doba Pizistratida. Klisten i atenska demokracija.

7. tjedan	**Kontinuirana provjera znanja 1** *Umjesto seminara.* Mitologija i religija. Svetkovine i igre. Žene, robovi i stranci u Grčkoj.
8. tjedan	Sparta – primjer drugačijeg razvoja polisa.
9. tjedan	Grčko-perzijski ratovi.
10. tjedan	Atenska dominacija i kulturni procvat.
11. tjedan	Peloponeski rat.
12. tjedan	**Kontinuirana provjera znanja 2** *Umjesto seminara* – Spartanska i tebanska hegemonija.
13. tjedan	Uspon Makedonije i Filip II.
14. tjedan	Osvajanja Aleksandra Velikog i helenističko nasljeđe.
15. tjedan	Stari Grci na Jadranu – pregled.
Napomena: nastavnik zadržava pravo da tijekom semestra u dogovoru sa studentima, ukoliko pokažu želju za obradom neke druge teme, izmijeni dio predavanja.	

VII. KONSTRUKTIVNO POVEZIVANJE			
ISHODI UČENJA	**SADRŽAJ**	**AKTIVNOSTI ZA NASTAVNIKE I STUDENTE (metode poučavanja i učenja)**	**METODE VREDNOVANJA**
Nabrojati, definirati i opisati osnovne pojmove i probleme iz grčke antičke povijesti.	Upoznavanje s osnovnim karakteristikama grčke antičke civilizacije, njezino geografsko rasprostiranje, periodizacija i kronologija. Počeci civilizacije na egejskom prostoru (brončano doba): kikladska, minojska i mikenska (kronologija, sustav palača, pismenost). Slom mikenskog svijeta, problemi početka željeznog doba (migracije Dorana, doprinosi arheološke znanosti i lingvistike), promjene načina života i organizacije društva. Grčka povijest se izlaže u sklopu tradicionalne periodizacije: mračno doba, arhajsko doba, klasično doba i helenizam. U žarištu pozornosti je *polis* kao temeljna politička i društvena zajednica. Tamni period i nastanak polisa. Kolonizacija Sredozemlja, glavni smjerovi i nastanak novih polisa osobito u	Predavanje. Rasprava.	Sudjelovanje u raspravi. Kolokvij. Seminar. Završni pismeni ispit.
Opisati i objasniti povijesnu geografiju grčkog i šireg sredozemnog prostora.		Predavanje. Analiza karata (samostalno i rad u grupi). Rasprava.	Sudjelovanje u raspravi. Kolokvij. Završni pismeni ispit.
Koristiti metodologije koje se koriste u istraživanju problematike.		Predavanje. Rad na različitim tipovima izvora i upoznavanje s odgovarajućim metodologijama (samostalno i rad u grupi). Rasprava.	Sudjelovanje u raspravi. Seminar.
Kritička analiza povijesnih izvora.		Predavanje. Rad na izvornim (samostalno i rad u grupi). Rasprava.	Sudjelovanje u raspravi. Seminar.
Na odabranim primjerima objasniti specifičnosti političkog, društvenog i ekonomskog razvoja grčkog civilizacijskog kruga.		Predavanje. Rasprava.	Sudjelovanje u raspravi. Kolokvij. Seminar. Završni pismeni ispit.
Ispitivati uzročno-posljedične veze i obrasce koji omogućuju objašnjenja kako i zašto se nešto dogodilo.		Predavanje. Rasprava.	Sudjelovanje u raspravi. Kolokvij. Seminar. Završni pismeni ispit.

	južnoj Italiji i Siciliji. Arhajsko doba. Opće odlike razdoblja. Uspon Jonije. Razvoj polisa na primjeru Atene. Atenski zakonodavci. Pizistratova tiranida. Klistenove reforme i počeci demokracije. Drugačiji razvoj na primjeru Sparte - političko i društveno uređenje. Klasično doba. Grčko-perzijski ratovi. Uspon Atene i nastanak pomorskog saveza. Periklo. Peloponeski rat i slom Atene. Spartanska hegemonija. Tebanska hegemonija. Uspon Makedonije. Kultura, religija i svakodnevni život u 5. i 4. st. pr. Kr. Grci na Jadranu, trgovina, pomorstvo i kolonizacija. Aleksandrova osvajanja. Raspad Aleksandrovog imperija i nastanak novih država. Obilježja helenističkih monarhija. Države Seleukida, Antigonida, Ptolemejevića, Pergam pod Atalidima. Grčki savezi: Ahejski i Etolski. Uspon Rođana. Epirsko kraljevstvo, helenističke monarhije na Crnom moru. Delos. Politička nestabilnost i ratovi. Novi duhovni pokreti i filozofije (stoici, epikurejci, kinici). Umjetnost i znanost helenističkog vremena (Aleksandrijska i Pergamska biblioteka). Kulturna i trgovačka integracija Sredozemlja.		

S V E U Č I L I Š T E U R I J E C I
Filozofski fakultet

Sveučilišna avenija 4
51 000 Rijeka
Hrvatska

tel. (051) 265-600 | (051) 265-602
dekanat@ffri.hr
www.ffri.uniri.hr

IZVEDBENI PLAN

I. OSNOVNI PODACI O KOLEGIJU	
Naziv kolegija	**Hrvatske zemlje u srednjem vijeku od 12. do 16. stoljeća**
Studij	Sveučilišni prijediplomski studij *Povijest* (dvopredmetni)
Semestar	III.
Akademska godina	2026./2027.
Broj ECTS-a	6
Nastavno opterećenje (P+S+V)	30+15+0
Vrijeme i mjesto održavanja nastave	Prema rasporedu
Mogućnost izvođenja na stranom jeziku	Ne
Nositelj kolegija	izv. prof. dr. sc. Tomislav Popić
Kabinet	F-435
Vrijeme za konzultacije (odrediti dva termina)	Dostupno na mrežnim stranicama Odsjeka
Telefon	051 265 729
e-mail	tomislav.popic@ffri.uniri.hr
Suradnik na kolegiju	
Kabinet	
Vrijeme za konzultacije	
Telefon	
e-mail	

II. DETALJNI OPIS KOLEGIJA

SADRŽAJ KOLEGIJA

Upoznati studente s temeljnim političkim, društvenim, gospodarskim i kulturnim procesima hrvatskoga srednjovjekovlja od 12. do početka 16. stoljeća. Poseban naglasak stavlja se na razumijevanje struktura vlasti i uprave u okviru Ugarskog *archiregnuma*, odnosa između kraljevske vlasti i regionalnih političkih elita te na analizu promjena u društvenim i gospodarskim odnosima kasnosrednjovjekovnoga društva. Kolegij ima za cilj razvijati kod studenata sposobnost kritičkog razumijevanja ključnih povijesnih procesa razvijenoga i kasnoga srednjeg vijeka, uključujući dinastičke promjene, razvoj gradova i komunalnih institucija, pravnu i kulturnu specifičnost srednjovjekovnoga društva te utjecaj vanjskih političkih čimbenika, osobito Venecije i Osmanskoga Carstva.

OČEKIVANI ISHODI KOLEGIJA

Studenti će nakon odslušanog kolegija moći:
- definirati temeljne pojmove hrvatskog srednjovjekovlja;
- prepoznati i kritički analizirati kvalitativne, osobito kulturološko-historijske pristupe istraživanju hrvatskoga srednjeg vijeka;
- pravilno interpretirati političke, vojne, gospodarske, društvene, vjerske, intelektualne problematike srednjovjekovlja hrvatskih zemalja.
- pravilno interpretirati informacije o srednjovjekovnim hrvatskim društvima i njihovoj povezanosti.
- kritički analizirati događaje i procese vezane uz sadržaj kolegija.

NAČIN IZVOĐENJA NASTAVE (označiti aktivnost s „x“)

Predavanja	Seminari	Konzultacije	Samostalni rad
X	X	X	
Terenska nastava	**Laboratorijski rad**	**Mentorski rad**	**Ostalo**

III. SUSTAV OCJENJIVANJA

AKTIVNOST KOJA SE OCJENJUJE	UDIO U ECTS BODOVIMA	MAX BROJ BODOVA
Pohađanje nastave	1,5	**0**
Seminar	0,5	**10**
Kontinuirana provjera znanja 1	1,25	**30**
Kontinuirana provjera znanja 2	1,25	**30**
ZAVRŠNI ISPIT	1,5	**30**
UKUPNO	**6**	**100**

Opće napomene:

<u>Varijanta 1 sa završnim ispitom</u>

Kroz sve aktivnosti tijekom nastave treba skupiti odgovarajući broj ocjenskih bodova da bi se moglo pristupiti završnom ispitu.

- **Tijekom nastave** student može ostvariti od najmanje 50% do najviše 70% ocjenskih bodova.
- **Na završnom ispitu** student može ostvariti od najviše 50% do najmanje 30% ocjenskih bodova.

Ukupna ocjena uspjeha: Na temelju ukupnoga zbroja ocjenskih bodova stečenih tijekom nastave i na završnome ispitu određuje se konačna ocjena prema sljedećoj raspodjeli:

OCJENA	PRIJEDIPLOMSKI I DIPLOMSKI STUDIJI
5 (A)	od 90% do 100% ocjenskih bodova
4 (B)	od 75% do 89,9% ocjenskih bodova
3 (C)	od 60% do 74,9%,ocjenskih bodova
2 (D)	od 50% do 59,9% ocjenskih bodova
1 (F)	od 0% do 49,9% ocjenskih bodova

IV. LITERATURA

OBVEZNA LITERATURA

1. Ivan Beuc, *Povijest institucija državne vlasti Kraljevine Hrvatske, Slavonije i Dalmacije* (Zagreb, 1985), 100-187.
2. Ferdo Šišić, *Pregled povijesti hrvatskoga naroda* (Zagreb, 1920), 145-232.
3. *Povijest Hrvata - Srednji vijek, knj. 1* (Zagreb: Školska knjiga, 2003). (dijelovi koji se odnose na period od 12. do kraja 15. stoljeća)
4. *Povijest Hrvata, sv. III. Vrijeme sazrijevanja, vrijeme razaranja. Hrvatske zemlje u kasnome srednjem vijeku*, ur. Marija Karbić (Zagreb, 2019). (odabrana poglavlja)

IZBORNA LITERATURA

1. Neven Budak, Tomislav Raukar, *Hrvatska povijest srednjeg vijeka* (Zagreb, 2006).
2. Nada Klaić, *Povijest Hrvata u razvijenom srednjem vijeku* (Zagreb, 1990).
3. Tomislav Raukar, *Hrvatsko srednjovjekovlje: prostor, ljudi, ideje* (Zagreb, 1997).
4. Tomislav Raukar, *Seljak i plemić hrvatskoga srednjovjekovlja* (Zagreb, 2002).
5. Tomislav Raukar, *Studije o Dalmaciji u srednjem vijeku* (Split, 2007).
6. Borislav Grgin, *Počeci rasapa. Kralj Matijaš Korvin i srednjovjekovna Hrvatska* (Zagreb, 2002).
7. Zdenka Janeković Römer, *Okvir slobode* (Zagreb, Dubrovnik, 1999).
8. Zdenka Janeković Römer, *Maruša ili suđenje ljubavi* (Zagreb, 2007).
9. Ive Mažuran, *Hrvati i Osmansko Carstvo* (Zagreb, 1998). (odabrana poglavlja)
10. Robin Harris, *Povijest Dubrovnika* (Zagreb 2022).

V. DODATNE INFORMACIJE O KOLEGIJU

POHAĐANJE NASTAVE

Studenti su obavezni redovito pohađati nastavu. Dozvoljena su četiri izostanka.

NAČIN INFORMIRANJA STUDENATA

Usmeno
Pismeno: a) oglasna ploča
b) web stranice Odsjeka za povijest
c) e-poštom
d) Merlin

KONTAKTIRANJE S NASTAVNICIMA
Usmene konzultacije e-pošta
NAČIN POLAGANJA ISPITA
Pismeno.
OSTALE RELEVANTNE INFORMACIJE
Ispitni rokovi se određuju početkom akademske godine, a mogu se mijenjati (bolest ili službena spriječenost) tjedan dana prije. O promjenama termina ispita moguće je saznati preko oglasne ploče Odsjeka za povijest te na web stranicama fakulteta. Odjava ispita se mora izvršiti bar 24 sata prije ispita u protivnom će se smatrati da je student rok iskoristio. Svaka upotreba tuđeg teksta ili drugog oblika autorskog djela, kao i upotreba ChatGPT ili bilo kojeg drugog alata čija se funkcionalnost temelji na tehnologiji umjetne inteligencije, bez jasnog i nedvosmislenog navođenja izvora, smatra se povredom tuđeg autorskog prava i načela akademske čestitosti te predstavlja tešku povredu studentskih obveza što za sobom povlači stegovnu odgovornost i stegovne mjere sukladno Pravilniku o stegovnoj odgovornosti studenata. Kontinuirana provjera znanja provodi se tijekom nastave. Studenti su dužni položiti dva međuispita (kolokvija) koji će biti uvjet za pristup završnom ispitu. Studentima će biti osiguran pristup popravku prvog i drugog međuispita. Prag prolaznosti na međuispitu je 50%. Popravci međuispita održavaju se tjedan dana nakon datuma određenog za pisanje međuispita. Ukoliko student ne ostvari prolaznu ocjenu na prvom međuispitu kao i na popravku međuispita neće imati pravo pristupa drugom međuispitu. Ukoliko student ne ostvari prolaznu ocjenu na drugom međuispitu kao i na popravku međuispita neće imati pristup završnom ispitu.

ISPITNI ROKOVI	
Zimski	11. 2. 2027. i 26. 2. 2027. u 9 sati
Ljetni	24. 6. 2027. i 15. 7. 2027. u 9 sati
Jesenski	2. 9. 2027. i 16. 9. 2027. u 9 sati

VI. POČETAK I ZAVRŠETAK TE SATNICA IZVOĐENJA NASTAVE (POPIS TEMA)	
DATUM	**NAZIV TEME**
1.	Uvod: periodizacija hrvatskoga srednjovjekovlja. Metodološki pristup.
2.	Teritorijalni opseg. Regionalne posebnosti, upravne podjele, te prostorni i društveni kontinuitet Kraljevstva. Izvan opsega Kraljevstva: Istra, Dubrovnik, Bosna. Arpadovići i hrvatske zemlje
3.	Arpadovići i hrvatske zemlje.
4.	Dinastički interregnum. Anžuvinci i hrvatske zemlje.
5.	**Kolokvij 1.**
6.	Anžuvinci i hrvatske zemlje. Kultura hrvatskog srednjovjekovlja: Tropismenost i trojezičnost.
7.	Kraj anžuvinske vlasti – Žigmund Luksemburški – prve provale Turaka
8.	Ladislav Napuljski. Drugi period vladavine Žigmunda Luksemburškog.
9.	Matijaš Korvin i Jagelovići na hrvatsko-ugarskom prijestolju.
10.	**Kolokvij 2.**
11.	Vladislav II. Jagelović, Ludovik II. Jagelović i turske provale.
12.	Dalmacija i Istra pod mletačkom vlašću.
13.	Habsburgovci na hrvatsko-ugarskom prijestolju. Protu-osmanski obrambeni sustavi. Krbavska bitka, Mohačka bitka i Cetinski izbor.
14.	Hrvatsko društvo i gospodarstvo u kasnom srednjem vijeku.Crkva, kultura, znanost i umjetnost u hrvatskom srednjovjekovlju.
15.	Zaključna razmatranja.

POPIS TEMA za seminare

Studentima će za seminarski rad na odabir biti ponuđene teme koje su usko vezane uz gore navedene smjernice kolegija. Studenti su dužni napisati i održati kratki seminarski rad (deset stranica teksta) na jednu od zadanih tema. Studenti su dužni pročitati jedan od ponuđenih tekstova te ga obraditi i predstaviti u skladu s uputama koje će se dati na prvom satu.

VII. KONSTRUKTIVNO POVEZIVANJE			
ISHODI UČENJA	**SADRŽAJ**	**AKTIVNOSTI ZA NASTAVNIKE I STUDENTE (metode poučavanja i učenja)**	**METODE VREDNOVANJA**
Definirati temeljne pojmove hrvatskog srednjovjekovlja	Periodizacija hrvatskoga srednjovjekovlja. Metodološki pristup. Teritorijalni opseg. Regionalne posebnosti, upravne podjele, te prostorni i društveni kontinuitet Kraljevstva. Izvan opsega Kraljevstva: Istra, Dubrovnik, Bosna. Arpadovići i hrvatske zemlje Dinastički interregnum. Anžuvinci i hrvatske zemlje. Anžuvinci i hrvatske zemlje. Kultura hrvatskog srednjovjekovlja: Tropismenost i trojezičnost. Kraj anžuvinske vlasti – Žigmund Luksemburški – prve provale Turaka Ladislav Napuljski. Drugi period vladavine Žigmunda Luksemburškog. Matijaš Korvin i Jagelovići na hrvatsko-ugarskom prijestolju. Vladislav II. Jagelović, Ludovik II. Posavski i turske provale. Dalmacija i Istra pod mletačkom vlašću Habsburgovci na hrvatskougarskom prijestolju. Protuosmanski obrambeni sustavi. Krbavska bitka, Mohačka bitka i Cetinski izbor. Hrvatsko društvo i gospodarstvo u kasnom srednjem vijeku. Crkva, kultura, znanost i umjetnost u hrvatskom srednjovjekovlju.	Predavanja; sudjelovanje u diskusiji; Individualni rad; Izrada i prezentacija projekata.	Pismena provjera znanja (kolokvij, ispit); sudjelovanje u diskusiji Zadaci izvedbe; Prezentacija.
Prepoznati i kritički analizirati kvalitativne, osobito kulturološkohistorijske pristupe istraživanju hrvatskoga srednjeg vijeka		Predavanja; sudjelovanje u diskusiji; Individualni rad; Izrada i prezentacija projekata.	Pismena provjera znanja (kolokvij, ispit); sudjelovanje u diskusiji Zadaci izvedbe; Prezentacija.
Pravilno interpretirati političke, vojne, gospodarske, društvene, vjerske, intelektualne problematike srednjovjekovlja hrvatskih zemalja.		Predavanja; sudjelovanje u diskusiji; Individualni rad; Izrada i prezentacija projekata.	Pismena provjera znanja (kolokvij, ispit); sudjelovanje u diskusiji Zadaci izvedbe; Prezentacija.
Pravilno interpretirati informacije o srednjovjekovnim hrvatskim društvima i njihovoj povezanosti.		Predavanja; sudjelovanje u diskusiji; Individualni rad; Izrada i prezentacija projekata.	Pismena provjera znanja (kolokvij, ispit); sudjelovanje u diskusiji Zadaci izvedbe; Prezentacija.
Kritički analizirati događaje i procese vezane uz sadržaj kolegija.		Predavanja; sudjelovanje u diskusiji; Individualni rad; Izrada i prezentacija projekata.	Pismena provjera znanja (kolokvij, ispit); sudjelovanje u diskusiji Zadaci izvedbe; Prezentacija.

S V E U Č I L I Š T E U R I J E C I
Filozofski fakultet

Sveučilišna avenija 4
51 000 Rijeka
Hrvatska

tel. (051) 265-600 | (051) 265-602
dekanat@ffri.hr
www.ffri.uniri.hr

IZVEDBENI PLAN

I. OSNOVNI PODACI O KOLEGIJU	
Naziv kolegija	**Srednjovjekovna povijest Europe od 12. do 16. stoljeća**
Studij	Sveučilišni prijediplomski studij *Povijest* (dvopredmetni)
Semestar	III.
Akademska godina	2026./2027.
Broj ECTS-a	6
Nastavno opterećenje (P+S+V)	30+15+0
Vrijeme i mjesto održavanja nastave	Prema rasporedu
Mogućnost izvođenja na stranom jeziku	Ne
Nositelj kolegija	izv. prof. dr. sc. Kosana Jovanović
Kabinet	F-446/IV
Vrijeme za konzultacije (odrediti dva termina)	Dostupno na mrežnim stranicama Odsjeka
Telefon	051/265-728
e-mail	kosana.jovanovic@uniri.hr, jovanovickosana@gmail.com
Suradnik na kolegiju	
Kabinet	
Vrijeme za konzultacije	
Telefon	
e-mail	

II. DETALJNI OPIS KOLEGIJA

SADRŽAJ KOLEGIJA

Upoznati studente s problemima razvoja zapadno europskih, srednjoistočnih i mediteranskih društava u razdoblju razvijenog i kasnog srednjeg vijeka. Kroz kolegij studenti će se upoznati s političkim, društvenim, vjerskim i kulturnim pojavama u navedenom razdoblju s kojima će usvojiti temeljna znanja i vještine u proučavanju srednjovjekovlja.

OČEKIVANI ISHODI KOLEGIJA

Očekuje se da će studenti nakon odslušanog kolegija moći:

- interpretirati srednjovjekovne događaje i procese;
- objasniti povijesni razvoj;
- definirati temeljne pojmove srednjovjekovnog doba povijesnog razvitka;
- prepoznati, analizirati i interpretirati političke, vojne, gospodarske, društvene, vjerske, intelektualne i druge problematike srednjovjekovnog doba.

NAČIN IZVOĐENJA NASTAVE (označiti aktivnost s „x“)

Predavanja	Seminari	Konzultacije	Samostalni rad
X	X	X	
Terenska nastava	**Laboratorijski rad**	**Mentorski rad**	**Ostalo**

III. SUSTAV OCJENJIVANJA

AKTIVNOST KOJA SE OCJENJUJE	UDIO U ECTS BODOVIMA	MAX BROJ BODOVA
Pohađanje nastave	1,5	**0**
Aktivnost na nastavi	0,5	**5**
Kontinuirana provjera znanja 1	0,5	**25**
Kontinuirana provjera znanja 2	0,5	**25**
Seminar	1	**15**
ZAVRŠNI ISPIT	2	**30**

UKUPNO	6	100

Opće napomene:

<u>Varijanta 1 sa završnim ispitom</u>

Kroz sve aktivnosti tijekom nastave treba skupiti odgovarajući broj ocjenskih bodova da bi se moglo pristupiti završnom ispitu.

- **Tijekom nastave** student može ostvariti od najmanje 50% do najviše 70% ocjenskih bodova.
- **Na završnom ispitu** student može ostvariti od najviše 50% do najmanje 30% ocjenskih bodova.

Ukupna ocjena uspjeha: Na temelju ukupnoga zbroja ocjenskih bodova stečenih tijekom nastave i na završnome ispitu određuje se konačna ocjena prema sljedećoj raspodjeli:

OCJENA	PRIJEDIPLOMSKI I DIPLOMSKI STUDIJI
5 (A)	od 90% do 100% ocjenskih bodova
4 (B)	od 75% do 89,9% ocjenskih bodova
3 (C)	od 60% do 74,9%,ocjenskih bodova
2 (D)	od 50% do 59,9% ocjenskih bodova
1 (F)	od 0% do 49,9% ocjenskih bodova

IV. LITERATURA

OBVEZNA LITERATURA

1.BRANDT, Miroslav, *Povijest Rusije u srednjem vijeku*, Zagreb, 1981.
2.BLOCH, Marc, *Feudalno društvo*, Zagreb, 2001.
3.GOLDSTEIN, Ivo – GRGIN, Borislav, *Europa i Sredozemlje u srednjem vijeku*, Zagreb, 2006.
4.LE GOFF, Jacques, *Civilizacija srednjovjekovnog Zapada*, Zagreb, 1998.
5.OSTROGORSKI, Georgije, *Povijest Bizanta*, Zagreb, 2006.
6.Bilješke s predavanja.

IZBORNA LITERATURA

1.CARPENTIER, Jean, *Povijest Francuske,* Zagreb, 1999.
2.HUIZINGA, Johan, *Jesen srednjeg vijeka*, Zagreb, 1991.
3.KULISCHER, Josef, *Opća ekonomska povijest srednjega i novoga vijeka, prva knjiga: "Srednji vijek"*, Zagreb, 1957.
4.LE GOFF, Jacques, *Srednjovjekovni imaginarij : eseji*, Zagreb, 1993.
5. _____, *Intelektualci u srednjem vijeku*, Zagreb, 2009.
6.NAUDOU, Jean – WIET, Gaston – WOLFF, Phillipe – JELISEJEV, Vadime, *Velike civilizacije srednjeg vijeka* (I-III), Zagreb, 1972.
7.NOËL, Jean-Francois, *Sveto Rimsko Carstvo* (odabrana poglavlja), Zagreb, 1998.
8.*Povijest 6: Rani i razvijeni srednji vijek* , ur. CRAVETTO, Enrico – GOLDSTEIN, Ivo (odabrana poglavlja), Zagreb, 2007.
9.*Povijest 7: Razvijeni srednji vijek*, ur. CRAVETTO, Enrico – GOLDSTEIN, Ivo (odabrana poglavlja), Zagreb, 2007.
10.TYERMAN, Christopher, *Božji rat: nova povijest križarskih ratova*, sv. 1 i 2., Zagreb, 2010.
Velika ilustrirana povijest svijeta, sv. 9. i 10.(odabrana poglavlja), Zagreb, 1977.
11. Internet Medieval Sourcebook (https://sourcebooks.fordham.edu/sbook.asp)

V. DODATNE INFORMACIJE O KOLEGIJU

POHAĐANJE NASTAVE

Studenti su obavezni redovito pohađati nastavu. Dozvoljena su četiri izostanka.

NAČIN INFORMIRANJA STUDENATA

Usmeno
Pismeno: a) oglasna ploča
b) web stranice Odsjeka za povijest
c) e-poštom
d) Merlin

KONTAKTIRANJE S NASTAVNICIMA

- usmene konzultacije
- e-pošta
- Merlin

NAČIN POLAGANJA ISPITA

Pismeno.

OSTALE RELEVANTNE INFORMACIJE

Ispitni rokovi se određuju početkom akademske godine, a mogu se mijenjati (bolest ili službena spriječenost) tjedan dana prije. O promjenama termina ispita moguće je saznati preko oglasne ploče Odsjeka za povijest te na web stranicama fakulteta. Odjava ispita se mora izvršiti bar 24 sata prije ispita u protivnom će se smatrati da je student rok iskoristio.

Svaka upotreba tuđeg teksta ili drugog oblika autorskog djela, kao i upotreba ChatGPT ili bilo kojeg drugog alata čija se funkcionalnost temelji na tehnologiji umjetne inteligencije, bez jasnog i nedvosmislenog navođenja izvora, smatra se povredom tuđeg autorskog prava i načela akademske čestitosti te predstavlja tešku povredu studentskih obveza što za sobom povlači stegovnu odgovornost i stegovne mjere sukladno Pravilniku o stegovnoj odgovornosti studenata.

Kontinuirana se provjera znanja provodi tijekom nastave. Studenti su dužni položiti dva međuispita (kolokvija) koji će biti uvjet, uz jedan održani i predani seminarski rad, za pristup završnom ispitu. Studentima će biti osiguran pristup popravku prvog i drugog međuispita. Prag prolaznosti na međuispitu je 50%. Popravci međuispita održavaju se tjedan dana nakon datuma određenog za pisanje međuispita. Ukoliko student ne ostvari prolaznu ocjenu na prvom međuispitu kao i na popravku međuispita neće imati pravo pristupa drugom međuispitu. Ukoliko student ne ostvari prolaznu ocjenu na drugom međuispitu kao i na popravku međuispita neće imati pristup završnom ispitu.

ISPITNI ROKOVI

Zimski	4. i 25. 2. 2027. g. u 10 h
Ljetni	24. 6. i 15. 7. 2027. g. u 10 h
Jesenski	1. i 16. 9. 2027. g. u 10 h

VI. POČETAK I ZAVRŠETAK TE SATNICA IZVOĐENJA NASTAVE (POPIS TEMA)

DATUM	NAZIV TEME
1.	Uvod: periodizacija srednjovjekovlja. Metodološki pristup.
2.	Sukob sakralne i svjetovne vlasti – problem laičke investiture.
3.	Križarski ratovi.
4.	**Kolokvij 1.**
5.	Protonacionalne monarhije (Njemačka, Engleska i Francuska).
6.	Rekonkvista – Portugal, Španjolska.
7.	Kultura i društvo u razvijenom srednjem vijeku. Heretički pokreti, inkvizicija i obnova duhovnosti na Zapadu.
8.	**Kolokvij 2.**
9.	Razvoj privrede i društvene strukture razvijenog srednjeg vijeka.
10.	Područja Češke, Poljske, Baltičkih zemalja te Rusije od Kijevske kneževine do kraja mongolskih osvajanja.
11.	Slom, obnova i konačna propast Bizanta.
12.	Zapadne monarhije u razvijenom i kasnom srednjem vijeku.
13.	Političke i gospodarske krize 14. stoljeća.
14.	Političke, kulturne i gospodarske prekretnice 15. stoljeća. Europa na zalasku srednjega vijeka.
15.	Zaključna razmatranja.

POPIS TEMA za seminare

Studentima će za seminarski rad na odabir biti ponuđene teme koje su usko vezane uz gore navedene smjernice kolegija. Studenti su dužni napisati i održati kratki seminarski rad (deset stranica teksta) na jednu

od zadanih tema. Ponuđene teme odnose se na kraće tekstove srednjovjekovnih pisaca, a naći će se na stranici Medieval Sourcebook (https://sourcebooks.fordham.edu/sbook.asp). Studenti su dužni pročitati jedan od ponuđenih tekstova te ga obraditi i predstaviti u skladu s uputama koje će se dati na prvom satu.

VII. KONSTRUKTIVNO POVEZIVANJE			
ISHODI UČENJA	**SADRŽAJ**	**AKTIVNOSTI ZA NASTAVNIKE I STUDENTE (metode poučavanja i učenja)**	**METODE VREDNOVANJA**
Interpretirati srednjovjekovne događaje i procese.	Uvod: periodizacija srednjovjekovlja. Metodološki pristup. Sukob sakralne i svjetovne vlasti – problem laičke investiture. Križarski ratovi. Protonacionalne monarhije (Njemačka, Engleska i Francuska). Rekonkvista – Portugal, Španjolska. Kultura i društvo u razvijenom srednjem vijeku. Heretički pokreti, inkvizicija i obnova duhovnosti na Zapadu. Razvoj privrede i društvene strukture razvijenog srednjeg vijeka. Područja Češke, Poljske, Baltičkih zemalja te Rusije od Kijevske kneževine do kraja mongolskih osvajanja. Slom, obnova i konačni propast Bizanta. Zapadne monarhije u razvijenom i kasnom srednjem vijeku. Političke i gospodarske krize 14. stoljeća. Političke, kulturne i gospodarske prekretnice 15. stoljeća. Europa na zalasku srednjega vijeka. Terenska nastava.	Predavanja; sudjelovanje u diskusiji; Individualni rad; Izrada i prezentacija projekta.	Pismena provjera znanja (kolokvij, ispit); sudjelovanje u diskusiji Zadaci izvedbe; Prezentacija.
Objasniti povijesni razvoj.		Predavanja; sudjelovanje u diskusiji; Individualni rad; Izrada i prezentacija projekta.	Pismena provjera znanja (kolokvij, ispit); sudjelovanje u diskusiji Zadaci izvedbe; Prezentacija.
Definirati temeljne pojmove srednjovjekovnog doba povijesnog razvitka.		Predavanja; sudjelovanje u diskusiji; Individualni rad; Izrada i prezentacija projekta.	Pismena provjera znanja (kolokvij, ispit); sudjelovanje u diskusiji Zadaci izvedbe; Prezentacija.
Prepoznati, analizirati i interpretirati političke, vojne, gospodarske, društvene, vjerske, intelektualne i druge problematike srednjovjekovnog doba.		Predavanja; sudjelovanje u diskusiji; Individualni rad; Izrada i prezentacija projekta.	Pismena provjera znanja (kolokvij, ispit); sudjelovanje u diskusiji Zadaci izvedbe; Prezentacija.

S V E U Č I L I Š T E U R I J E C I
Filozofski fakultet

Sveučilišna avenija 4
51 000 Rijeka
Hrvatska

tel. (051) 265-600 | (051) 265-602
dekanat@ffri.hr
www.ffri.uniri.hr

IZVEDBENI PLAN

I. OSNOVNI PODACI O KOLEGIJU	
Naziv kolegija	**Hrvatska od Napoleona do 1918. godine**
Studij	Sveučilišni prijediplomski studij *Povijest* (dvopredmetni)
Semestar	V.
Akademska godina	2026./2027.
Broj ECTS-a	5
Nastavno opterećenje (P+S+V)	30+15+0
Vrijeme i mjesto održavanja nastave	Prema rasporedu
Mogućnost izvođenja na stranom jeziku	Ne
Nositelj kolegija	izv. prof. dr. sc. Andrea Roknić Bežanić
Kabinet	F-448
Vrijeme za konzultacije (odrediti dva termina)	Dostupno na mrežnim stranicama Odsjeka
Telefon	051/ 265-730
e-mail	aroknic@ffri.uniri.hr
Suradnik na kolegiju	
Kabinet	
Vrijeme za konzultacije	
Telefon	
e-mail	

II. DETALJNI OPIS KOLEGIJA

SADRŽAJ KOLEGIJA

Kolegij Hrvatska od Napoleona do 1918. godine nudi polaznicima opći uvid u povijest 19. stoljeća s naglaskom na položaj Hrvatske pod vladavinom habsburške dinastije. U uvodnim predavanjima studenti upoznavaju historiografske rezultate, sagledavaju baštinu 18. stoljeća (državne strukture, prosvijećeni apsolutizam i staleško društvo), uočavaju geografske promjene i stječu uvid u ključne pojmove poput hrvatskih zemalja, hrvatskog državnog prava, preporoda, građanskog društva, modernizacije, nacije i nacionalizma. Kronološki prate promjene u širim europskim razmjerima koje se odražavaju i na položaj Hrvatske: protunapoleonski ratovi, slom Mletačke Republike, uspostava prve austrijske uprave, uvođenje francuske uprave, pad Dubrovačke Republike, osnivanje Ilirskih Provincija, intervencije stranih vojski na istočnojadranskoj obali i otocima te ponovno okupljanje pod habsburškom vladavinom u skladu s rezultatima Bečkog kongresa. Slijedi poučavanje o počecima preporodnog razdoblja, utjecaju romantizma, nicanju ilirskog pokreta, jezičnom nacionalizmu, ideji slavenske solidarnosti i otporu mađarizaciji/talijanizaciji/germanizaciji. Analiziraju se ključni dokumenti za razumijevanje Hrvatskog narodnog preporoda i njihovi glavni protagonisti (Gaj, Drašković, Vukotinović, Mihanović, Demetar, Derkos). Usporedo s analizom glavnih političkih i kulturoloških kretanja, studenti prate i promjene na gospodarskom području i to u razvoju prometnica, počecima industrijalizacije/primjene tekovina industrijske revolucije i održavanju prvenstva agrarne privrede na feudalnim načelima. Zatim studenti razumijevaju uzroke revolucionarnih gibanja 1848. u Habsburškoj Monarhiji koja imaju svoje posljedice i u Hrvatskoj jer dolazi do uvođenja osnovnih sastavnica građanskog društva, prve šire potvrde liberalnih ideja i isticanja nacionalnih zahtijevanja. Prepoznaju se uzroci hrvatsko-mađarskog sukoba, savezništvo sa Srpskom Vojvodinom, pristajanje bana Jelačića uz konzervativne snage Monarhije i nezadovoljstvo s ishodom rata koji uvodi hrvatsko društvo u razdoblje neoapsolutizma. Sljedeće teme fokusiraju se na provođenje opsežnim promjena u upravi privredi, školstvu i položaju religijskih zajednica. Predavanja koja se odnose na razdoblje 1860-ih godina poučavaju studente o procesu obnove parlamentarnog života, definiranju odnosa Hrvatske prema središtima moći u Beču i Budimu, zamahu stranačkog života kroz djelovanje unionista, narodnjaka, pravaša i autonomaša te uspostavi ustanova koje obilježavaju početke nove građanske kulture. Posebna pozornost posvećuje se shvaćanju pojave ideje jugoslavizma u hrvatskim zemljama

pod utjecajima širih kretanja u okruženju. Analizom austro-ugarske (1867.) i hrvatsko-ugarske (1868.) nagodbe tumače se osnove dualističkog sustava koji obilježava glavne tokove života u Austro-Ugarskoj do njena raspada. Razdoblje 1870-ih godina promatra se kroz reformsko djelovanje bana Ivana Mažuranića koje je obilježeno intenzivnim naporima u modernizaciji odnosa u društvu. Usporedo se prati slom turske uprave u Bosni i Hercegovini koja dospijeva pod austro-ugarski nadzor, što dovodi do preispitivanja nacionalnih ideologija u pogledu njenog statusa, kao i ukidanja Vojne granice koja se integrira u hrvatski županijski sustav. Kolegij prati i odnose u Istri i Dalmaciji, gdje problem nacionalnog pitanja ima svoje specifičnosti zbog utjecaja talijanskog čimbenika i njegova odrazu u politici autonomaštva, regionalizma i iredentizma. Izdvaja se primjer uspješnog gospodarskog razvitka Rijeke koja je postala glavna luka ugarskog dijela Monarhije. Kolegij prati i zbivanja među različitim etničkim i vjerskim zajednicama (Srbi, Talijani, Nijemci, Židovi, Muslimani, Srbokatolici, Grkokatolici) i unutar iseljeništva u prekomorskim zemljama južne i sjeverne Amerike. Predavanja o razdoblju banovanja Khuena Hedervaryja usredotočena su na pokazatelje autokratskog načina uprave koja vodi prema vidljivim rezultatima u gospodarskoj i kulturnoj sferi života, ali prateći pravac dualističke politike dovodi u pitanje samosvojniji razvojni put Hrvatske. Teme iz kolegija posvećene prijelazu stoljeća ukazuju na nicanje novih ideja i uvođenje brojnih dostignuća vezanih uz epohu moderne. Kolegij završava upoznavanjem s uzrocima i posljedicama Prvoga svjetskog rata u kojemu sudjeluje i Hrvatska.

OČEKIVANI ISHODI KOLEGIJA

Studenti će nakon odslušanog kolegija moći: procijeniti i analizirati informacije o događajima i procesima u Hrvatskoj od početka 19. stoljeća do 1918. godine u kojem vremenu su hrvatske zemlje bile pod Austrijom i Mađarskom te na koji su način međusobno bile povezane. Primijeniti temeljna znanja o: - feudalnom društvu u hrvatskim zemljama u prvoj polovici 19 st. i njegovo ukidanje 1848. - vlasti Napoleona u hrvatskim zemljama, Ilirskim provincijama i posljedicama francuske uprave. - pripremnoj fazi Hrvatskoga narodnog preporoda do 1835. te Ilirskom pokretu ili Hrvatskom narodnom preporodu i njegovim odjecima u drugim hrvatskim zemljama. - procesu integracije hrvatske nacije. - perioda Bachovog apsolutizama te obnovi ustavnog života. - procesima modernizacije u Hrvatskoj. - pravaštvu i južnoslavenskoj i jugoslavenskoj ideji. - hrvatsko-ugarskoj nagodbi. - socijalnim krizama 80ih-90ih godina 19. st. i gospodarskom i političkom položaju hrvatskih zemalja u dualističkom sustavu. Analizirati političke događaje u Hrvatskoj 19. stoljeća.

NAČIN IZVOĐENJA NASTAVE (označiti aktivnost s „x“)

Predavanja	Seminari	Konzultacije	Samostalni rad
X	X	X	X
Terenska nastava	**Laboratorijski rad**	**Mentorski rad**	**Ostalo**
X			

III. SUSTAV OCJENJIVANJA

AKTIVNOST KOJA SE OCJENJUJE	UDIO U ECTS BODOVIMA	MAX BROJ BODOVA
Pohađanje nastave	1,5	**0**
Kontinuirana provjera znanja 1 (kolokvij I)	1	**25**
Kontinuirana provjera znanja 2 (kolokvij II)	1	**25**
Seminarski rad	0,40	**15**
Terenska nastava	0,10	**5**
ZAVRŠNI ISPIT	1	**30**
UKUPNO	**5**	**100**

Opće napomene:

<u>Varijanta 1 sa završnim ispitom</u>

Kroz sve aktivnosti tijekom nastave treba skupiti odgovarajući broj ocjenskih bodova kroz različite oblike kontinuiranog praćenja i vrednovanja da bi se moglo pristupiti završnom ispitu.

Tijekom nastave:

Seminarski rad na odabranu temu iz periodičke građe. Seminar se sastoji od pisanog rada dužine od 5 do 10 stranica teksta i prezentacije u trajanju do 15 minuta.

Kolokvij I i II provjeravaju faktografsko znanje obrađenog gradiva do kolokvija sukladno izvedbenom

planu. Prag za prolaznost na kolokviju je 50%.
Pristup popravku kolokvija: Na kraju semestra studenti će imati jednu mogućnost ispravka kolokvija.
Završni ispit je usmeni i predstavlja sintezu cjelokupnog gradiva.
Ukupna ocjena uspjeha: Na temelju ukupnoga zbroja ocjenskih bodova stečenih tijekom nastave i na završnome ispitu određuje se konačna ocjena prema sljedećoj raspodjeli:

OCJENA	PRIJEDIPLOMSKI I DIPLOMSKI STUDIJI
5 (A)	od 90% do 100% ocjenskih bodova
4 (B)	od 75% do 89,9% ocjenskih bodova
3 (C)	od 60% do 74,9%,ocjenskih bodova
2 (D)	od 50% do 59,9% ocjenskih bodova
1 (F)	od 0% do 49,9% ocjenskih bodova

IV. LITERATURA

OBVEZNA LITERATURA

1. Povijest Hrvata, druga knjiga, Zagreb, 2005., str. 343-651.
2. Temelji moderne Hrvatske: hrvatske zemlje u "dugom" 19. stoljeću, ur. sv. Vlasta Švoger, Jasna Turkalj, Zagreb, 2016. (odabrana poglavlja)
3. Iskra Iveljić, Banska Hrvatska i Vojna krajina od prosvijećenog apsolutizma do 1848. godine, Zagreb, 2010.
4. Tihomir Cipek – Stjepan Matković, Programatski dokumenti hrvatskih političkih stranaka i skupina 1842. – 1914., Zagreb, 2006.
5. Mirjana Gross i koaut., Prema hrvatskom građanskom društvu. Društveni razvoj u civilnoj Hrvatskoj i Slavoniji 60-tih i 70-tih godina 19.stoljeća, Zagreb, 1992.

IZBORNA LITERATURA

Mirjana Gross, Počeci moderne Hrvatske: Neoapsolutizam u civilnoj Hrvatskoj i Slavoniji 1850-1860, Zagreb, 1985.
Mirjana Gross (ur.), Društveni razvoj u Hrvatskoj (od 16. st. do početka 20. st.), Zagreb, 1981. (odabrana poglavlja)
Igor Karaman, Industrijalizacija građanske Hrvatske: 1800-1941, Zagreb, 1991.
Igor Karaman, Privreda i društvo Hrvatske u 19. stoljeću, Zagreb, 1972.
Ivo Perić, Hrvatski državni sabor 1848.-2000., sv. 1 i 2, Zagreb, 2000.
Povijest Rijeke, (ur. Danilo Klen), Rijeka, 1988. (odabrana poglavlja)
Drago Roksandić, Vojna Hrvatska, La Croatie militare,1-2,Zagreb, 1988.
Nikša Stančić, Hrvatska nacija i nacionalizam u 19. i 20. stoljeću, Zagreb, 2002.
Nikša Stančić, Hrvatski narodni preporod 1790.-1848. u: Hrvatski narodni preporod 1790.-1848. Hrvatska u vrijeme Ilirskog pokreta (ur. N. STANČIĆ), Zagreb, Globus/Muzej za umjetnost i obrt, 1985. str. 1-30.
Arnold Suppan, Oblikovanje nacije u građanskoj Hrvatskoj : (1835. - 1918.), Zagreb, 1999.
Josip Šarunić, Nagodbena Hrvatska, Zagreb 1990.
Nevio Šetić, Istra između tradicionalnog i modernog, Pazin, 1995.
Josip Vrandečić, Dalmatinski autonomistički pokret u XIX. stoljeću, Zagreb, 2002.

V. DODATNE INFORMACIJE O KOLEGIJU

POHAĐANJE NASTAVE

Studenti su obvezni pohađati nastavu, minimalno 70%.

NAČIN INFORMIRANJA STUDENATA

konzultacije
web stranice Filozofskog fakulteta tj. Odsjeka za povijest
e-pošta
Merlin

KONTAKTIRANJE S NASTAVNICIMA

konzultacije
e-pošta

NAČIN POLAGANJA ISPITA

Završni ispit je usmeni i sadrži više oblika pitanja u kojima se provjeravaju različite kompetencije studenata.

OSTALE RELEVANTNE INFORMACIJE	
Svaka upotreba tuđeg teksta ili drugog oblika autorskog djela, kao i upotreba ChatGPT ili bilo kojeg drugog alata čija se funkcionalnost temelji na tehnologiji umjetne inteligencije, bez jasnog i nedvosmislenog navođenja izvora, smatra se povredom tuđeg autorskog prava i načela akademske čestitosti te predstavlja tešku povredu studentskih obveza što za sobom povlači stegovnu odgovornost i stegovne mjere sukladno Pravilniku o stegovnoj odgovornosti studenata. Studenti su dužni pridržavati se rokova za izradu, pisanje seminarskog rada te njegovo izlaganje. Za svaki dan kašnjenja od utvrđenog dana za predaju rada gubi se po 2 ocjenska boda.	
ISPITNI ROKOVI	
Zimski	3. i 17. 2. 2027. g.
Ljetni	16. 6. i 7. 7. 2027. g.
Jesenski	25. 8. i 8. 9. 2027. g.

VI. POČETAK I ZAVRŠETAK TE SATNICA IZVOĐENJA NASTAVE (POPIS TEMA)	
DATUM	**NAZIV TEME**
1.	Uvodno predavanje: Predstavljanje sadržaja kolegija. Postavljanje problema i istraživačkih pitanja
2.	Politička događajnica prve polovice 19. st (1)
3.	Politička događajnica prve polovice 19. st (2)
4.	Revolucionarna 1848.
5.	Gospodarski razvoj hrvatski zemalja i kulturno-umjetnički život 19. st.
6.	Regionalna povijest 19. st., case study: Rijeka i Kvarnersko primorje u 19. st.
7.	Kolokvij I
8.	Politička događajnica druge polovice 19. st. (1)
9.	Politička događajnica druge polovice 19. st. (2)
10.	Terenska nastava
11.	Crkva u 19. st
12.	Svakodnevnica i društveni život u 19. st.
13.	Prvi svjetski rat, case study: Hrvati i talijansko bojište
14.	Kolokvij II
15.	Zaključno predavanje i ispravci kolokvija

VII. KONSTRUKTIVNO POVEZIVANJE			
ISHODI UČENJA	**SADRŽAJ**	**AKTIVNOSTI ZA NASTAVNIKE I STUDENTE (metode poučavanja i učenja)**	**METODE VREDNOVANJA**
- procijeniti i analizirati informacije o događajima i procesima	Hrvatska u 19. i početkom 20. st.: - feudalno društvo u hrvatskim zemljama u prvoj polovici 19 st. i njegovo ukidanje 1848. - vlast Napoleona u hrvatskim zemljama te nabrojati Ilirske provincije i objasniti posljedice francuske uprave - Hrvatski narodni preporod, Ilirski pokret u Istri i Dalmaciji - proces integracije Hrvatske nacije - osnovne značajke	- predavanje - individualni rad - samostalni rad studenata - terenska nastava	-diskusija - kolokvij - ispit - pismeni rad i prezentacija

	perioda Bachovog apsolutizama te obnove ustavnog života - procese modernizacije u Hrvatskoj -pravaštvo i južnoslavenska i jugoslavenska ideja - Hrvatsko-ugarska nagodba -procesi modernizacije u Hrvatskoj		
- primjeniti temeljna znanja			- diskusija - kolokvij - ispit
- analizirati političke događaje			- diskusija - kolokvij - ispit

S V E U Č I L I Š T E U R I J E C I
Filozofski fakultet

Sveučilišna avenija 4
51 000 Rijeka
Hrvatska

tel. (051) 265-600 | (051) 265-602
dekanat@ffri.hr
www.ffri.uniri.hr

IZVEDBENI PLAN

I. OSNOVNI PODACI O KOLEGIJU	
Naziv kolegija	**Povijest Europe u 19. stoljeću**
Studij	Sveučilišni prijediplomski studij *Povijest* (dvopredmetni)
Semestar	V.
Akademska godina	2026./2027.
Broj ECTS-a	4
Nastavno opterećenje (P+S+V)	30+15+0
Vrijeme i mjesto održavanja nastave	Prema rasporedu
Mogućnost izvođenja na stranom jeziku	Ne
Nositelj kolegija	prof. dr. sc. Dubravka Božić Bogović
Kabinet	F-443
Vrijeme za konzultacije (odrediti dva termina)	Dostupno na mrežnim stranicama Odsjeka
Telefon	051/265-733
e-mail	d.bozic@uniri.hr
Suradnik na kolegiju	
Kabinet	
Vrijeme za konzultacije	
Telefon	
e-mail	

II. DETALJNI OPIS KOLEGIJA

SADRŽAJ KOLEGIJA

Velika francuska revolucija i njezine posljedice u Europi i Americi. Prosvijećeni apsolutizam. Sveta alijansa. Čartistički pokret u Engleskoj. Nacionalni pokreti za ujedinjene Italije i Njemačke. Rađanje svjetskog gospodarstva. Francusko-pruski rat i Pariška komuna. II. industrijska revolucija i njene posljedice. Gradovi i porast gradskog stanovništva u drugoj polovini 19. stoljeća. Novi društveni slojevi i socijalna pitanja. Kolonijalizam i kolonijalistički sustavi. Značajni tehnološki izumi i razvoj znanosti. Umjetnost i kultura 19. stoljeća. Viktorijansko doba. Svijet Sredozemlja i svijet Srednje i Jugoistočne Europe kao zasebni areali europske povijesti. Posebice s obzirom na političku povijest i nastanaka novih država na Balkanu i tenzija velikih sila na tom prostoru. Sredozemlje i narodi u vrijeme najžešćih nacionalnih sukoba. Nacionalne homogenizacije. Moderne države i narodi. Tursko carstvo u 19. st. I. industrijska revolucija: utjecaj na promjene u društvu. II. industrijska revolucija: gospodarske i političke promjene i posljedice. Rast nacionalizama nemuslimanskih naroda u Carstvu. Protuturske bune: institucija četnikovanja. Makedonija u 19. stoljeću. Srbija : Prvi srpski ustanak: uzroci i posljedice. Srbija: II. srpski ustanak: uzroci i posljedice. Autonomni položaj Srbije. Crna Gora: protuturski ustanci i ostvarena samostalnost. Crna Gora: problem organizacije pravne države. Rumunjske kneževine i Grčka država. Problem Bugarske. Velika istočna kriza i Sanstefanski mir. Berlinski kongres. Opadanje turske moći i vjerska tolerancija. Utjecaj islamske umjetnosti na kršćanske kulture. Srbija: Nezavisnost i uspostava državne vlasti. Politički sukobi i previranja. Društvo u Srbiji 2/2 19. st.. Mladoturski pokret. Okupacija BiH: društvene i gospodarske promjene. Reforme u turskim zemljama. Ilindenski ustanak i pokušaj stvaranja samostalne Makedonije. Dolazak Karađorđevića na vlast 1903. Modernizacija u Srbiji Crna Gora od 1878. do 1908. Aneksijska kriza 1980./1909 Balkanski savez: cilj i odnosi Balkanski ratovi 1912. i 1913. uzroci i tijek Balkanski ratovi.

OČEKIVANI ISHODI KOLEGIJA

Po završetku nastave iz kolegija student će moći:
- navesti povijesne činjenice i opisati povijesne događaje iz povijesti Europe u 19. stoljeću
- procijeniti ulogu povijesnih ličnosti na povijesne događaje i procese u Europi u 19. stoljeću

- usporediti povijesne procese u području društvenih, političkih i kulturnih kretanja u Europi u 19. stoljeću
- prepoznati ključne probleme društvenog i političkog razvoja Europe u 19. stoljeću

NAČIN IZVOĐENJA NASTAVE (označiti aktivnost s „x“)

Predavanja	Seminari	Konzultacije	Samostalni rad
X	X	X	
Terenska nastava	**Laboratorijski rad**	**Mentorski rad**	**Ostalo**
			X

III. SUSTAV OCJENJIVANJA

AKTIVNOST KOJA SE OCJENJUJE	UDIO U ECTS BODOVIMA	MAX BROJ BODOVA
Pohađanje nastave	1,5	**0**
Kontinuirana provjera znanja	1	**50**
Seminarski rad	0,5	**20**
ZAVRŠNI ISPIT	1	**30**
UKUPNO	**4**	**100**

Opće napomene:

<u>Varijanta 1 sa završnim ispitom</u>

Kroz sve aktivnosti tijekom nastave treba skupiti odgovarajući broj ocjenskih bodova da bi se moglo pristupiti završnom ispitu.

- **Tijekom nastave** student može ostvariti od najmanje 50% do najviše 70% ocjenskih bodova.
- **Na završnom ispitu** student može ostvariti od najviše 50% do najmanje 30% ocjenskih bodova.

Ukupna ocjena uspjeha: Na temelju ukupnoga zbroja ocjenskih bodova stečenih tijekom nastave i na završnome ispitu određuje se konačna ocjena prema sljedećoj raspodjeli:

OCJENA	PRIJEDIPLOMSKI I DIPLOMSKI STUDIJI
5 (A)	od 90% do 100% ocjenskih bodova
4 (B)	od 75% do 89,9% ocjenskih bodova
3 (C)	od 60% do 74,9%,ocjenskih bodova
2 (D)	od 50% do 59,9% ocjenskih bodova
1 (F)	od 0% do 49,9% ocjenskih bodova

IV. LITERATURA

OBVEZNA LITERATURA

Povijest 13: Napoleon, restauracija i revolucionarna kretanja (1800-1848), Zagreb, 2008.
Povijest 14: Industrijalizacija i nacionalne revolucije (1848.-1871), Zagreb, 2008.
Povijest 15: Kolonijalna Carstva i imperijalizam (1871-1914), Zagreb, 2008.

IZBORNA LITERATURA

The Times. Povijest svijeta, Zagreb, 2002. (ili starije izdanje: The Times. Atlas svjetske povijesti, Zagreb, 1986.)
Povijest svijeta od početka do danas (skupina autora), Naprijed, Zagreb, 1990.
Hrvatska.Europa. Svijet. Kronologija, Zagreb 2002.
G. M. Trevelyan, Povijest Engleske, Zagreb 1956., str. 285-735.
Eric J. Hobsbawm, Doba revolucije: Evropa 1789-1848, Zagreb 1987.
Isti, Doba kapitala: 1848-1875, Zagreb 1989.
Charles Moraze (i suradnici), Historija čovječanstva: svezak peti: Devetnaesto stoljeće; knjiga prva: Opći uvod; Znanstvena i industrijska revolucija; knjiga druga: Kulturni uspon u Evropi; knjiga treća: Ekspanzija Zapada; knjiga četvrta: Svjetovi na prekretnici, Zagreb 1974.
Slaven Bertoša, Svjetska povijest modernoga doba (XVI.-XIX. stoljeće) s posebnim osvrtom na Apeninski poluotok, Zagreb 2004. (dio o 19. stoljeću)

V. DODATNE INFORMACIJE O KOLEGIJU

POHAĐANJE NASTAVE

Studenti su dužni biti nazočni na 70% predavanja.

NAČIN INFORMIRANJA STUDENATA
Konzultacije, oglasna ploča Odsjeka, e-pošta, web fakulteta, sustav Merlin
KONTAKTIRANJE S NASTAVNICIMA
E-pošta, usmeno
NAČIN POLAGANJA ISPITA
Pismeno i usmeno
OSTALE RELEVANTNE INFORMACIJE
Svaka upotreba tuđeg teksta ili drugog oblika autorskog djela, kao i upotreba ChatGPT ili bilo kojeg drugog alata čija se funkcionalnost temelji na tehnologiji umjetne inteligencije, bez jasnog i nedvosmislenog navođenja izvora, smatra se povredom tuđeg autorskog prava i načela akademske čestitosti te predstavlja tešku povredu studentskih obveza što za sobom povlači stegovnu odgovornost i stegovne mjere sukladno Pravilniku o stegovnoj odgovornosti studenata.

ISPITNI ROKOVI	
Zimski	10. i 24. 2. 2027. u 9:00h
Ljetni	30. 6. i 14. 7. 2027. u 9:00h
Jesenski	25. 8 i 8. 9. 2027. u 9:00h

VI. POČETAK I ZAVRŠETAK TE SATNICA IZVOĐENJA NASTAVE (POPIS TEMA)	
DATUM	**NAZIV TEME**
1. tjedan	Uvod u kolegij; "Dugo" 19. stoljeće
2. tjedan	Europa u vrijeme Napoleona
3. tjedan	Europa u doba restauracije; Modernizacija u Europi
4. tjedan	Revolucije u Europi u 19. stoljeću
5. tjedan	Kolokvij 1 **(6.11.2026.)**
6. tjedan	Nacije, nacionalna država i nacionalizmi stoljeću; Europski politički pokreti i stranke u 19. stoljeću
7. tjedan	Novi kolonijalizam i imperijalizam; Europske velesile i međunarodna politika
8. tjedan	Europa između saveza, ekspanzionizma i rata; Prvi svjetski rat;
9. tjedan	Gospodarstvo, tehnologija, znanost u Europi u 19. stoljeću; Europsko društvo i svakodnevica u 19. stoljeću
10. tjedan	Kolokvij 2 **(11.12.2026.)**
11. tjedan	Seminari; Ispravak kolokvija **(18.12.2026.)**
12. tjedan	Seminari
13. tjedan	Seminari
14. tjedan	Seminari
15. tjedan	Seminari

VII. KONSTRUKTIVNO POVEZIVANJE			
ISHODI UČENJA	**SADRŽAJ**	**AKTIVNOSTI ZA NASTAVNIKE I STUDENTE (metode poučavanja i učenja)**	**METODE VREDNOVANJA**
Navesti povijesne činjenice i opisati povijesne događaje iz povijesti Europe u 19. stoljeću	Sav sadržaj predmeta.	Predavanje, rad na tekstu, rasprave.	Kolokvij, usmeni ispit.
Procijeniti ulogu povijesnih ličnosti na povijesne događaje i procese u Europi u 19. stoljeću	Prosvijećeni apsolutizam. Sveta alijansa. Nacionalni pokreti za ujedinjene Italije i Njemačke. Umjetnost i kultura 19.	Predavanje, rad na tekstu, rasprava, samostalni rad, seminarski rad, traženje i analiziranje primjera, uspoređivanje pojmova	Samostalni zadaci, usmeni ispit.

	stoljeća. Viktorijansko doba. Tursko carstvo u 19. st. Berlinski kongres. Dolazak Karađorđevića na vlast 1903.		
Usporediti povijesne procese u području društvenih, političkih i kulturnih kretanja u Europi u 19. stoljeću	Velika francuska revolucija i njezine posljedice u Europi i Americi. Prosvijećeni apsolutizam. Čartistički pokret u Engleskoj. Francusko-pruski rat i Pariška komuna. Kolonijalizam i kolonijalistički sustavi. Sredozemlje i narodi u vrijeme najžešćih nacionalnih sukoba. Nacionalne homogenizacije. Moderne države i narodi. Tursko carstvo u 19. st. I. industrijska revolucija: utjecaj na promjene u društvu. II. industrijska revolucija: gospodarske i političke promjene i posljedice. Rast nacionalizama nemuslimanskih naroda u Carstvu. Protuturske bune: institucija četnikovanja. Makedonija u 19. stoljeću. Srbija : Prvi srpski ustanak: uzroci i posljedice. Srbija: II. srpski ustanak: uzroci i posljedice. Autonomni položaj Srbije. Crna Gora: protuturski ustanci i ostvarena samostalnost. Crna Gora: problem organizacije pravne države. Rumunjske kneževine i Grčka država. Problem Bugarske. Opadanje turske moći i vjerska tolerancija. Utjecaj islamske umjetnosti na kršćanske kulture. Srbija: Nezavisnost i uspostava državne vlasti. Politički sukobi i previranja. Društvo u Srbiji 2/2 19. st.. Mladoturski pokret. Okupacija BiH: društvene i gospodarske	Predavanje, rad na tekstu, rasprava, samostalni rad, seminarski rad, traženje i analiziranje primjera, uspoređivanje pojmova	Samostalni zadaci, usmeni ispit.

	promjene. Reforme u turskim zemljama. Ilindenski ustanak i pokušaj stvaranja samostalne Makedonije. Modernizacija u Srbiji Crna Gora od 1878. do 1908. Aneksijska kriza 1980./1909 Balkanski savez: cilj i odnosi Balkanski ratovi 1912. i 1913. uzroci i tijek Balkanski ratovi.		
Prepoznati ključne probleme društvenog i političkog razvoja Europe u 19. stoljeću	Nacionalni pokreti za ujedinjene Italije i Njemačke. Rađanje svjetskog gospodarstva. II. industrijska revolucija i njene posljedice. Gradovi i porast gradskog stanovništva u drugoj polovini 19. stoljeća. Novi društveni slojevi i socijalna pitanja. Značajni tehnološki izumi i razvoj znanosti. Umjetnost i kultura 19. stoljeća. Svijet Sredozemlja i svijet Srednje i Jugoistočne Europe kao zasebni areali europske povijesti. Posebice s obzirom na političku povijest i nastanaka novih država na Balkanu i tenzija velikih sila na tom prostoru. Velika istočna kriza i Sanstefanski mir.	Predavanje, rasprava, rad na tekstu, traženje i analiziranje primjera.	Samostalni zadaci, usmeni ispit.

S V E U Č I L I Š T E U R I J E C I
Filozofski fakultet

Sveučilišna avenija 4
51 000 Rijeka
Hrvatska

tel. (051) 265-600 | (051) 265-602
dekanat@ffri.hr
www.ffri.uniri.hr

IZVEDBENI PLAN

I. OSNOVNI PODACI O KOLEGIJU	
Naziv kolegija	**Pomoćne povijesne znanosti I**
Studij	Sveučilišni prijediplomski studij *Povijest* (dvopredmetni)
Semestar	I., III., V.
Akademska godina	2026./2027.
Broj ECTS-a	3
Nastavno opterećenje (P+S+V)	30+0+0
Vrijeme i mjesto održavanja nastave	Prema rasporedu
Mogućnost izvođenja na stranom jeziku	Ne
Nositelj kolegija	izv. prof. dr. sc. Tomislav Popić
Kabinet	F-435
Vrijeme za konzultacije (odrediti dva termina)	Dostupno na mrežnim stranicama Odsjeka
Telefon	051 265 729
e-mail	tomislav.popic@ffri.uniri.hr
Suradnik na kolegiju	
Kabinet	
Vrijeme za konzultacije	
Telefon	
e-mail	

II. DETALJNI OPIS KOLEGIJA

SADRŽAJ KOLEGIJA

Cilj kolegija je upoznati studente s različitim tipovima i zakonitostima kasnoantičkog i srednjovjekovnog latinskog pisma, osnovama diplomatike i njenih vještina, te s različitim načinima datiranja kroz povijest. Također je cilj približiti im neophodna osnovna znanja za čitanje, analiziranje i proučavanje povijesnih izvora od antike do ranog novog vijeka. Sukladno tome na kolegiju će se obraditi sljedeće teme:

Epigrafija – Pregled istraživanja u Hrvatskoj i svijetu. Antička epigrafska baština.
Paleografija – Pregled njezina razvoja u Hrvatskoj i svijetu. Razvoj i vrste pisama. Latinska paleografija. Kasnoantička i srednjovjekovna pisma. Kratice.
Diplomatika – Razvoj diplomatike. Struktura isprave. Vanjske i unutarnje karakteristike isprave. Javna i privatna isprava. Ustroj i djelovanje kancelarija.
Kronologija – Mjerenje vremena. Različiti stilovi datiranja, elementi datuma, korištenje kronoloških tablica.

OČEKIVANI ISHODI KOLEGIJA

Po odslušanom i položenom kolegiju studenti će biti sposobni:

- objasniti i demonstrirati metode pomoćnih povijesnih znanosti obuhvaćenih ovim predmetom.
- koristiti praktične vještine za samostalno istraživanje.
- samostalno identificirati različita srednjovjekovna pisma te ih čitati u izvornoj građi.
- objasniti različite načine datiranja kroz povijest te ih primijeniti u praktičnom radu.

NAČIN IZVOĐENJA NASTAVE (označiti aktivnost s „x“)

Predavanja	Seminari	Konzultacije	Samostalni rad
X		X	X
Terenska nastava	**Laboratorijski rad**	**Mentorski rad**	**Ostalo**
X			

III. SUSTAV OCJENJIVANJA

AKTIVNOST KOJA SE	UDIO U ECTS BODOVIMA	MAX BROJ BODOVA

OCJENJUJE		
Pohađanje nastave	1	**0**
Aktivnost na nastavi	0,20	**20**
Terenska nastava	0,20	**0**
Kolokvij 1	0,80	**40**
Kolokvij 2	0,80	**40**
UKUPNO	**3**	**100**

Opće informacije:

<u>Varijanta 2 bez završnog ispita</u>

Tijekom nastave treba skupiti odgovarajući broj ocjenskih bodova kroz različite oblike kontinuiranog praćenja i vrednovanja.

Ukupna ocjena uspjeha: Na temelju ukupnoga zbroja ocjenskih bodova stečenih tijekom nastave određuje se konačna ocjena prema sljedećoj raspodjeli:

OCJENA	PRIJEDIPLOMSKI I DIPLOMSKI STUDIJI
5 (A)	od 90% do 100% ocjenskih bodova
4 (B)	od 75% do 89,9% ocjenskih bodova
3 (C)	od 60% do 74,9%,ocjenskih bodova
2 (D)	od 50% do 59,9% ocjenskih bodova
1 (F)	od 0% do 49,9% ocjenskih bodova

IV. LITERATURA

OBVEZNA LITERATURA

Jakov Stipišić, *Pomoćne povijesne znanosti u teoriji i praksi*, Zagreb, 1990.
Franjo Šanjek, *Latinska paleografija i diplomatika*, Zagreb, 2005.

IZBORNA LITERATURA

Robert Matijašić, *Uvod u latinsku epigrafiju*, Pula, 2002.
Mirjana Matijević Sokol, *Studia diplomatica: rasprave i prinosi iz hrvatske diplomatike*, Zagreb, 2014.
Vicko Kapitanović, *Povijesna vrela i pomoćne znanosti*, Split, 2012.

V. DODATNE INFORMACIJE O KOLEGIJU

POHAĐANJE NASTAVE

Studenti su dužni biti nazočni na 70% predavanja.

NAČIN INFORMIRANJA STUDENATA

- Usmeno
- Pismeno:
  a) oglasna ploča Odsjeka za povijest Filozofskog fakulteta u Rijeci
  b) web stranice Odsjeka za povijest Filozofskog fakulteta u Rijeci
  c) Merlin
  d) e-mailom

KONTAKTIRANJE S NASTAVNICIMA

Konzultacije prema rasporedu; e-mail.

NAČIN POLAGANJA ISPITA

-

OSTALE RELEVANTNE INFORMACIJE

Svaka upotreba tuđeg teksta ili drugog oblika autorskog djela, kao i upotreba ChatGPT ili bilo kojeg drugog alata čija se funkcionalnost temelji na tehnologiji umjetne inteligencije, bez jasnog i nedvosmislenog navođenja izvora, smatra se povredom tuđeg autorskog prava i načela akademske čestitosti te predstavlja tešku povredu studentskih obveza što za sobom povlači stegovnu odgovornost i stegovne mjere sukladno Pravilniku o stegovnoj odgovornosti studenata.

ISPITNI ROKOVI

Zimski	11. 2. 2027. i 26. 2. 2027. u 9 sati
Ljetni	24. 6. 2027. i 15. 7. 2027. u 9 sati

Jesenski	2. 9. 2027. i 16. 9. 2027. u 9 sati
VI. POČETAK I ZAVRŠETAK TE SATNICA IZVOĐENJA NASTAVE (POPIS TEMA)	
DATUM	**NAZIV TEME**
I.	Uvod u kolegij. Obveze studenata. Pomoćne povijesne znanosti u Hrvatskoj i svijetu.
II.	Uvod u epigrafiju, antička epigrafička baština.
III.	Uvod u paleografiju, pregled latiničnog pisma od antike do kasnog srednjeg vijeka.
IV.	Beneventana i karolina
V.	Gotica i humanistika
VI.	Rad na izvornoj građi.
VII.	Rad na izvornoj građi.
VIII.	Kolokvij 1 – epigrafija i paleografija
IX.	Diplomatika, strukture isprava, javne i privatne isprave.
X.	Rad na izvornoj građi.
XI.	Posjet arhivu
XII.	Kronologija, teorijska razmatranja, stilovi datiranja
XIII.	Kronologija, praktični primjeri
XIV.	Rad na izvornoj građi.
XV.	Kolokvij 2 – diplomatika i kronologija

VII. KONSTRUKTIVNO POVEZIVANJE			
ISHODI UČENJA	**SADRŽAJ**	**AKTIVNOSTI ZA NASTAVNIKE I STUDENTE (metode poučavanja i učenja)**	**METODE VREDNOVANJA**
Objasniti i demonstrirati metode pomoćnih povijesnih disciplina obuhvaćenih ovim predmetom	Epigrafija – Pregled istraživanja u Hrvatskoj i svijetu. Antička epigrafska baština. Paleografija – Pregled njezina razvoja u Hrvatskoj i svijetu. Razvoj i vrste pisama. Latinska paleografija. Kasnoantička i srednjovjekovna pisma. Kratice. Diplomatika – Razvoj diplomatike. Struktura isprave. Vanjske i unutarnje karakteristike isprave. Javna i privatna isprava. Ustroj i djelovanje kancelarija. Kronologija – Mjerenje vremena. Različiti stilovi datiranja, elementi datuma, korištenje kronoloških tablica.	– predavanje – rasprava	– kolokvij
Koristiti praktične vještine za samostalno istraživanje		– predavanje – rasprava – čitanje izvorne građe	– kolokvij – sudjelovanje u raspravama
Samostalno identificirati različita srednjovjekovna pisma i čitati ih u izvornoj građi	Paleografija – Pregled njezina razvoja u Hrvatskoj i svijetu. Razvoj i vrste pisama. Latinska paleografija. Kasnoantička i srednjovjekovna pisma. Kratice.	– predavanje – rasprava – čitanje izvorne građe	– kolokvij – sudjelovanje u raspravama
Objasniti	Kronologija – Mjerenje vremena.	– predavanje	– kolokvij

različite načine datiranja kroz povijest i primijeniti ih u praktičnom radu	Različiti stilovi datiranja, elementi datuma, korištenje kronoloških tablica.	– rasprava – rad na izvorima	– sudjelovanje u raspravama

S V E U Č I L I Š T E U R I J E C I
Filozofski fakultet

Sveučilišna avenija 4
51 000 Rijeka
Hrvatska

tel. (051) 265-600 | (051) 265-602
dekanat@ffri.hr
www.ffri.uniri.hr

IZVEDBENI PLAN

I. OSNOVNI PODACI O KOLEGIJU	
Naziv kolegija	**Stručna praksa III**
Studij	Sveučilišni prijediplomski studij *Povijest* (dvopredmetni)
Semestar	I., III., V.
Akademska godina	2026./2027.
Broj ECTS-a	3
Nastavno opterećenje (P+S+V)	0+0+30
Vrijeme i mjesto održavanja nastave	Po dogovoru s mentorima u prihvatnim institucijama
Mogućnost izvođenja na stranom jeziku	Ne
Nositelj kolegija	izv. prof. dr. sc. Kosana Jovanović
Kabinet	F-446
Vrijeme za konzultacije (odrediti dva termina)	Dostupno na mrežnim stranicama Odsjeka
Telefon	051/265-728
e-mail	kosana.jovanovic@uniri.hr, jovanovickosana@gmail.com
Suradnik na kolegiju	
Kabinet	
Vrijeme za konzultacije	
Telefon	
e-mail	

II. DETALJNI OPIS KOLEGIJA

SADRŽAJ KOLEGIJA

Studenti obavljaju praksu radeći na konkretnim projektnim zadacima koje zadaje nastavnik/mentor ili mentor/vanjski stručnjak. Stručna praksa može se izvoditi ili u prihvatnoj instituciji (stručna baza), kroz rad s dodijeljenim mentorom/vanjskim stručnjakom u obimu od 30 sati, ili u redovnom nastavnom procesu na fakultetu, kroz rad s nastavnikom/mentorom koji osmišljava i prati izvođenje radnih zadataka. Pri odabiru kolegija Stručna praksa studenti u dogovoru s mentorom osmišljavaju radne zadatke temeljem građe i izvora iz odabranog povijesnog razdoblje.

OČEKIVANI ISHODI KOLEGIJA

Nakon uspješno izvršenih obveza predviđenih ovim programom, studenti će biti sposobni:
1. Primijeniti usvojeno teorijsko znanje u praktičnom dijelu koji se dotiče uz područje obavljanja stručne prakse.
2. Samostalno provesti istraživanje na građi i izvorima.
3. Osmisliti i provesti vlastiti projekt pod stručnim vodstvom mentora.
4. Samostalno izložiti rezultate rada na stručnoj praksi.
5. Prilagođavati se radnom okruženju i orijentaciji ka budućem zaposlenju.

NAČIN IZVOĐENJA NASTAVE (označiti aktivnost s „x“)

Predavanja	Seminari	Konzultacije	Samostalni rad
		X	X
Terenska nastava	**Laboratorijski rad**	**Mentorski rad**	**Ostalo**
		X	X

III. SUSTAV OCJENJIVANJA

AKTIVNOST KOJA SE OCJENJUJE	UDIO U ECTS BODOVIMA	MAX BROJ BODOVA
Pohađanje nastave	1	**0**
Aktivnost na nastavi	0,25	**5**
Istraživanje	0,75	**35**
Praktični rad	1	**60**

UKUPNO	3	100

Opće napomene:

Varijanta 1 bez završnog ispita

Tijekom nastave treba skupiti odgovarajući broj ocjenskih bodova kroz različite oblike kontinuiranog praćenja i vrednovanja.

Ukupna ocjena uspjeha: Na temelju ukupnoga zbroja ocjenskih bodova stečenih tijekom nastave i na završnome ispitu određuje se konačna ocjena prema sljedećoj raspodjeli:

OCJENA	PRIJEDIPLOMSKI I DIPLOMSKI STUDIJI
5 (A)	od 90% do 100% ocjenskih bodova
4 (B)	od 75% do 89,9% ocjenskih bodova
3 (C)	od 60% do 74,9%,ocjenskih bodova
2 (D)	od 50% do 59,9% ocjenskih bodova
1 (F)	od 0% do 49,9% ocjenskih bodova

IV. LITERATURA

OBVEZNA LITERATURA

/

IZBORNA LITERATURA

/

V. DODATNE INFORMACIJE O KOLEGIJU

POHAĐANJE NASTAVE

Studenti su obavezni redovito pohađati nastavu.

NAČIN INFORMIRANJA STUDENATA

Usmeno
Pismeno: a) oglasna ploča
b) web stranice Odsjeka za povijest
c) e-poštom
d) Merlin

KONTAKTIRANJE S NASTAVNICIMA

- usmene konzultacije
- e-pošta
- Merlin

NAČIN POLAGANJA ISPITA

Nema.

OSTALE RELEVANTNE INFORMACIJE

Ispitni rokovi se određuju početkom akademske godine, a mogu se mijenjati (bolest ili službena spriječenost) tjedan dana prije. O promjenama termina ispita moguće je saznati preko oglasne ploče Odsjeka za povijest te na web stranicama fakulteta. Odjava ispita se mora izvršiti bar 24 sata prije ispita u protivnom će se smatrati da je student rok iskoristio.

Svaka upotreba tuđeg teksta ili drugog oblika autorskog djela, kao i upotreba ChatGPT ili bilo kojeg drugog alata čija se funkcionalnost temelji na tehnologiji umjetne inteligencije, bez jasnog i nedvosmislenog navođenja izvora, smatra se povredom tuđeg autorskog prava i načela akademske čestitosti te predstavlja tešku povredu studentskih obveza što za sobom povlači stegovnu odgovornost i stegovne mjere sukladno Pravilniku o stegovnoj odgovornosti studenata.

ISPITNI ROKOVI

Zimski	4. i 25. 2. 2027. g. u 10 h.
Ljetni	24. 6. i 15. 7. 2027. g. u 10 h
Jesenski	1. i 16. 9. 2027. g. u 10 h

VI. POČETAK I ZAVRŠETAK TE SATNICA IZVOĐENJA NASTAVE (POPIS TEMA)

DATUM	NAZIV TEME
1.	Rad na projektnim zadacima.
2.	Rad na projektnim zadacima.
3.	Rad na projektnim zadacima.
4.	Rad na projektnim zadacima.
5.	Rad na projektnim zadacima.
6.	Rad na projektnim zadacima.
7.	Rad na projektnim zadacima.
8.	Rad na projektnim zadacima.
9.	Rad na projektnim zadacima.
10.	Rad na projektnim zadacima.
11.	Rad na projektnim zadacima.
12.	Rad na projektnim zadacima.
13.	Rad na projektnim zadacima.
14.	Rad na projektnim zadacima.
15.	Rad na projektnim zadacima.

VII. KONSTRUKTIVNO POVEZIVANJE

ISHODI UČENJA	SADRŽAJ	AKTIVNOSTI ZA NASTAVNIKE I STUDENTE (metode poučavanja i učenja)	METODE VREDNOVANJA
Primijeniti usvojeno teorijsko znanje u praktičnom dijelu koji se dotiče uz područje obavljanja stručne prakse.	Rad na projektnim zadacima.	Individualni rad; Izrada i prezentacija projekata.	Zadaci izvedbe; Prezentacija.
Samostalno provesti istraživanje na građi i izvorima.		Individualni rad; Izrada i prezentacija projekata.	Zadaci izvedbe; Prezentacija.
Osmisliti i provesti vlastiti projekt pod stručnim vodstvom mentora.		Individualni rad; Izrada i prezentacija projekata.	Zadaci izvedbe; Prezentacija.
Samostalno izložiti rezultate rada na stručnoj praksi.		Individualni rad; Izrada i prezentacija projekata.	Zadaci izvedbe; Prezentacija.
Prilagođavati se radnom okruženju i orijentaciji ka budućem zaposlenju.		Individualni rad; Izrada i prezentacija projekata.	Zadaci izvedbe; Prezentacija.

S V E U Č I L I Š T E U R I J E C I
Filozofski fakultet

Sveučilišna avenija 4
51 000 Rijeka
Hrvatska

tel. (051) 265-600 | (051) 265-602
dekanat@ffri.hr
www.ffri.uniri.hr

IZVEDBENI PLAN

I. OSNOVNI PODACI O KOLEGIJU	
Naziv kolegija	**Prapovijest i stara povijest Bliskog istoka i Egipta**
Studij	Sveučilišni prijediplomski studij *Povijest* (dvopredmetni)
Semestar	I., III., V.
Akademska godina	2026./2027.
Broj ECTS-a	3
Nastavno opterećenje (P+S+V)	30+0+0
Vrijeme i mjesto održavanja nastave	Prema rasporedu
Mogućnost izvođenja na stranom jeziku	Ne
Nositelj kolegija	izv. prof. dr. sc. Lucijana Šešelj; doc. dr. sc. Feđa Milivojević
Kabinet	F-437
Vrijeme za konzultacije (odrediti dva termina)	Dostupno na mrežnim stranicama Odsjeka
Telefon	051/265-793
e-mail	lseselj@ffri.uniri.hr
Suradnik na kolegiju	
Kabinet	
Vrijeme za konzultacije	
Telefon	
e-mail	

II. DETALJNI OPIS KOLEGIJA

SADRŽAJ KOLEGIJA

1.) *Prapovijest*. Rana otkrića i razvitak spoznaja o postanku ljudske vrste. Razvoj prvobitnih društvenih zajednica i primitivnih društava. Rane kulture i arheološka periodizacija. Razvitak ranog neolitika, te počeci razvoja civilizacije na primjeru Bliskog istoka.
2.) *Pregled razvitka azijskih bliskoistočnih civilizacija*. Pregled razvoja na području plodnog polumjeseca. Osobiti naglasak će biti stavljen na Mezopotamiju i genezu stratificiranog društva, grada i države. Fenomen Uruka, ranodinastičko i akadsko doba; III. dinastija Ura. Promjene na Bliskom istoku oko 2000. g. pr. Kr. Babilonija u 2. tisućljeću. Mala Azija (Hetiti) i područja Sirije i Palestine u 2. tis. pr. Kr. Bliski istok između 1200. i 500. g. pr. Kr. Kontinuiteti (Babilonija, Asirija) i promjene na prijelazu iz 2. u 1. tisućljeće (željezo, alfabet, karavanski promet na devama i novi značaj nomadizma). Novi narodi: Iranci na istoku (razvoj Perzije), Aramejci, Feničani, Hebrejci na zapadu. Problem Indoeuropljana.
3.) *Egipat*. Egipat kao autonomno civilizacijsko žarište. Egipat do kraja Stare države. Srednja i Nova država. Društvena i državna organizacija faraonskog Egipta. Egiptologija

OČEKIVANI ISHODI KOLEGIJA

Nakon odslušanog i položenog kolegija studenti će moći:
-opisati osnovne činjenice iz prapovijesti i rane povijesti;
-opisati i ilustrirati povijesnu geografiju;
-objasniti pojmove, probleme i teorijske rasprave koje postoje kod proučavanja prvobitnih ljudskih društava, rane bliskoistočne povijesti i egiptologije;
-interpretirati metodologije koje se koriste u istraživanju ove problematike;
-analizirati arheološke, antropološke, paleontološke i povijesne izvore;
-primjenjivati kritičko razmišljanje;
-pokazivati intelektualnu otvorenost, znatiželju i kreativnost u rješavanju problema, empatiju i poštovanje prema vrijednostima ljudske i kulturne različitosti;
-kroz studiju slučaja samostalno načiniti analizu odabranog povijesnog fenomena.

NAČIN IZVOĐENJA NASTAVE (označiti aktivnost s „x“)

Predavanja	Seminari	Konzultacije	Samostalni rad
X		X	X
Terenska nastava	**Laboratorijski rad**	**Mentorski rad**	**Ostalo**

III. SUSTAV OCJENJIVANJA

AKTIVNOST KOJA SE OCJENJUJE	UDIO U ECTS BODOVIMA	MAX BROJ BODOVA
Pohađanje nastave	1	**0**
Aktivnost na nastavi	0,5	**20**
Kontinuirana provjera znanja	0,5	**30**
ZAVRŠNI ISPIT	1	**50**
UKUPNO	**3**	**100**

Opće napomene:

Studenti su obavezni prisustvovati kolokviju. **Ispravak kolokvija ili naknadno pisanje kolokvija nisu predviđeni unutar kolegija.**

Varijanta 1 sa završnim ispitom

Kroz sve aktivnosti tijekom nastave treba skupiti odgovarajući broj ocjenskih bodova da bi se moglo pristupiti završnom ispitu.

- **Tijekom nastave** student može ostvariti od najmanje 50% do najviše 70% ocjenskih bodova.
- **Na završnom ispitu** student može ostvariti od najviše 50% do najmanje 30% ocjenskih bodova.

Ukupna ocjena uspjeha: Na temelju ukupnoga zbroja ocjenskih bodova stečenih tijekom nastave i na završnome ispitu određuje se konačna ocjena prema sljedećoj raspodjeli:

OCJENA	PRIJEDIPLOMSKI I DIPLOMSKI STUDIJI
5 (A)	od 90% do 100% ocjenskih bodova
4 (B)	od 75% do 89,9% ocjenskih bodova
3 (C)	od 60% do 74,9%,ocjenskih bodova
2 (D)	od 50% do 59,9% ocjenskih bodova
1 (F)	od 0% do 49,9% ocjenskih bodova

IV. LITERATURA

OBVEZNA LITERATURA

Contenau G., Babilon i Asirija, Zagreb, 1979.
Povijest, sv. 1, Prapovijest i prve civilizacije, Europapress holding, Piotello, 2007. (odabrana poglavlja vezana uz teme u sadržaju)
Povijest, sv. 2, Egipat i antička Grčka, Europapress holding, Piotello, 2007. (odabrana poglavlja vezana uz teme u sadržaju)
Uranić I., Stari Egipat, Zagreb, 2004.

IZBORNA LITERATURA

Dimitrijević, S., Težak-Gregl, T., Majnarić-Pandžić, N., Prapovijest, Povijest umjetnosti u Hrvatskoj, Zagreb 1998.
Hawkes J., Prethistorija, Historija čovječanstva, sv. 1, Zagreb, 1966. (odabrana poglavlja)
Heršak E., Drevne seobe, Zagreb, 2005.
Karavanić, I., Život neandertalca, Školska knjiga, Zagreb 2004.
Kramer S. N., Historija počinje u Sumeru, Zagreb, 1966.
Mallory, J. P., Indoeuropljani - Zagonetka njihova podrijetla - Jezik, arheologija, mit, Zagreb, 2006.
Matasović R., Kultura i književnost Hetita, Zagreb, 2000.
Montet P., Egipat u doba Ramzesa, Zagreb, 1979.
Nissen, H. J., The early history of the Ancient Near East 9000-2000 BC, Chicago, 1988.

V. DODATNE INFORMACIJE O KOLEGIJU

POHAĐANJE NASTAVE

Studenti su dužni biti nazočni na 70% predavanja.

NAČIN INFORMIRANJA STUDENATA

• Usmeno • Pismeno: a) oglasna ploča Odsjeka za povijest Filozofskog fakulteta u Rijeci b) web stranice Odsjeka za povijest Filozofskog fakulteta u Rijeci c) preko sustava Merlin
KONTAKTIRANJE S NASTAVNICIMA
Termini konzultacija; e-mail, sustav Merlin
NAČIN POLAGANJA ISPITA
Pismeno.
OSTALE RELEVANTNE INFORMACIJE
Svaka upotreba tuđeg teksta ili drugog oblika autorskog djela, kao i upotreba ChatGPT ili bilo kojeg drugog alata čija se funkcionalnost temelji na tehnologiji umjetne inteligencije, bez jasnog i nedvosmislenog navođenja izvora, smatra se povredom tuđeg autorskog prava i načela akademske čestitosti te predstavlja tešku povredu studentskih obveza što za sobom povlači stegovnu odgovornost i stegovne mjere sukladno Pravilniku o stegovnoj odgovornosti studenata.

ISPITNI ROKOVI	
Zimski	1. i 15. 2. 2027. g. u 10:00h
Ljetni	14. 6. i 28. 6. 2027. g. u 10:00h
Jesenski	30. 8. i 13. 9. 2027. g. u 10:00h

VI. POČETAK I ZAVRŠETAK TE SATNICA IZVOĐENJA NASTAVE (POPIS TEMA)	
DATUM	**NAZIV TEME**
I.	Uvodno predavanje. Arheološke metode datiranja.
II.	Razvoj ljudske vrste i prve kulture. Paleolitska ekonomija.
III.	Pojava neolitika i neolitička „revolucija“.
IV.	Fenomen nastanka visokih civilizacija na Bliskom istoku. Sumerani i pojava pisma.
V.	Lagaš. Akadsko kraljevstvo. Treća dinastija Ura.
VI.	Doba teritorijalnih država na Bliskom istoku: stara Asirija i Babilon pod Amorićanima, Kaldejcima i Isinom.
VII.	Mitani i Huriti.
VIII.	**Kontinuirana provjera znanja**
IX.	Hetiti. Problem Indoeuropljana.
X.	Nastanak egipatske države. Staro kraljevstvo.
XI.	Srednje kraljevstvo u Egiptu i drugi međuprijelazni period. Novo kraljevstvo u Egiptu (c. 1500 – 1000. g. pr. Kr.).
XII.	Feničani. Kraljevstvo Izrael.
XIII.	Novo-asirsko carstvo.
XIV.	Kaldejci i Novobabilonsko carstvo. Medija.
XV.	Ahemenidsko carstvo (Perzija).

VII. KONSTRUKTIVNO POVEZIVANJE			
ISHODI UČENJA	**SADRŽAJ**	**AKTIVNOSTI ZA NASTAVNIKE I STUDENTE (metode poučavanja i učenja)**	**METODE VREDNOVANJA**
Objasniti osnovne činjenice iz prapovijesti i rane povijesti Bliskog istoka i Egipta.	1.) Prapovijest. Rana otkrića i razvitak spoznaja o postanku ljudske vrste. Razvoj prvobitnih društvenih zajednica i primitivnih društava. Rane kulture i arheološka periodizacija. Razvitak	Predavanja. Rasprava.	Kolokvij. Sudjelovanje u raspravi.
Opisati i ilustrirati povijesnu geografiju Bliskog		Predavanja. Analiza karata. Rad u grupi.	Kolokvij. Sudjelovanje u raspravi.

istoka i Egipta kroz razdoblja.	ranog neolitika, te počeci razvoja civilizacije na primjeru Bliskog istoka. 2.) Kroz kronološku podjelu prati se razvoj bliskoistočnih civilizacija i Egipta. Osobiti naglasak je stavljen na Mezopotamiju i genezu stratificiranog društva, grada i države. Fenomen Uruka, ranodinastičko i akadsko doba; III. dinastija Ura, te razvoj egipatske države. 3.) Doba teritorijalnih država kada dolazi do širenja visokih kultura, gradova, državnog ustroja i pisma. Starobabilonska država i kodifikacija zakona. Hamurabi. Asirska trgovina u Anadoliji. Grad-država Mari. Zlatno doba Egipta u srednjem kraljevstvu. Dokumenti iz Fayuma. 4.) Doba velikih carstava i moćnih vladara. Novo kraljevstvo u Egiptu, Hetitsko carstvo, država Mitani, Babilonsko i Asirsko carstvo. Kontinuiteti (Egipat, Babilonija, Asirija) i promjene na prijelazu iz 2. u 1. tisućljeće (željezo, alfabet, karavanski promet na devama i novi značaj nomadizma). Novi narodi: Iranci na isto-ku, Aramejci, Feničani, Hebrejci na zapadu. 5.) Fenomen gradova-država na Levantu i značenje luka i pomorstva za širenje visokih civilizacija s Bliskog istoka na Zapad. 6.) Perzijsko carstvo i problemi upravljanja golemim i etnički šarolikim teritorijima.	Rasprava.	
Objasniti pojmove, probleme i teorijske rasprave koje postoje kod proučavanja prvobitnih ljudskih društava, rane bliskoistočne povijesti i egiptologije.		Predavanja. Rasprava.	Kolokvij. Sudjelovanje u raspravi. Završni ispit.
Interpretirati metodologije koje se koriste u istraživanju ove problematike		Predavanja. Rasprava.	Kolokvij. Sudjelovanje u raspravi. Završni ispit.
Analizirati arheološke, antropološke, paleontološke i povijesne izvore.		Predavanja. Analiza arheoloških predmeta i kostura (fotografije, crteži). Rad na tekstovima. Rad u grupi. Rasprava.	Kolokvi. Sudjelovanje u raspravi. Završni ispit.
Primjenjivati kritičko razmišljanje.		Predavanja. Rasprava.	Kolokvij. Sudjelovanje u raspravi.
Pokazivati		Predavanja.	Kolokvij.

intelektualnu otvorenost, znatiželju i kreativnost u rješavanju problema, empatiju i poštovanje vrijednosti ljudske i kulturne različitosti.		Rasprava.	Sudjelovanje u raspravi.
Kroz studiju slučaja samostalno načiniti analizu odabranog povijesnog fenomena.		Predavanja. Rasprava.	Kolokvij. Sudjelovanje u raspravi.

S V E U Č I L I Š T E U R I J E C I
Filozofski fakultet

Sveučilišna avenija 4
51 000 Rijeka
Hrvatska

tel. (051) 265-600 | (051) 265-602
dekanat@ffri.hr
www.ffri.uniri.hr

IZVEDBENI PLAN

I. OSNOVNI PODACI O KOLEGIJU	
Naziv kolegija	**Povijest i kultura vikinškog doba**
Studij	Sveučilišni prijediplomski studij *Povijest* (dvopredmetni)
Semestar	I., III., V.
Akademska godina	2026./2027.
Broj ECTS-a	3
Nastavno opterećenje (P+S+V)	30+0+0
Vrijeme i mjesto održavanja nastave	Prema rasporedu
Mogućnost izvođenja na stranom jeziku	Da
Nositelj kolegija	doc. dr. sc. Goran Bilogrivić
Kabinet	F-438
Vrijeme za konzultacije (odrediti dva termina)	Dostupno na mrežnim stranicama Odsjeka
Telefon	051/265-732
e-mail	goran.bilogrivic@uniri.hr
Suradnik na kolegiju	
Kabinet	
Vrijeme za konzultacije	
Telefon	
e-mail	

II. DETALJNI OPIS KOLEGIJA

SADRŽAJ KOLEGIJA

Neke od tema koje će se obrađivati u kolegiju su:
Skandinavija prije početka vikinškog doba; preduvjeti i razlozi za prve vikinške pohode; vikinzi i vikinško doba – objašnjenje osnovnih pojmova.
Vikinško doba u Britaniji od prvih pohoda preko formiranja Engleske do normanskog osvajanja. Franačko Carstvo i vikinzi; Rolon i počeci Normandije; pohodi u Sredozemlje.
Vikinzi u Irskoj, Škotskoj i okolnom otočju.
Naseljavanje Ferskih Otoka i Islanda. Pomicanje granica na zapadu – Grenland i Vinland.
"Istočni put" – osnivanje Kijevske Kneževine; Rusi i varjazi, odnosi s Bizantom i Arapima.
Skandinavija u vikinškom dobu – politički procesi i formiranje jedinstvenih kraljevstava (Danska, Norveška, Švedska); društveni razvoj; kuće, naselja, trgovačka središta.
Nordijska pretkršćanska religija; pokrštavanje i kristijanizacija; osnivanje prvih biskupija i nadbiskupija.
Kultura, umjetnost, pismenost.
Vikinški brodovi.

OČEKIVANI ISHODI KOLEGIJA

Po odslušanom kolegiju studenti će biti sposobni:
- prepričati spoznaje o vikinškome dobu, vikinzima i područjima do kojih su vikinzi bili dospjeli.
- upotrebljavati osnovne pojmove, prepoznavati i definirati različitu problematiku toga razdoblja.
- objasniti pojedine aspekte vikinškog doba, vikinškoga društva i kulture, te samostalno argumentirano raspravljati o njima.
- kritički razmišljati o vikinškome dobu, ali i ranosrednjovjekovnom razdoblju te povijesnim procesima uopće.

NAČIN IZVOĐENJA NASTAVE (označiti aktivnost s „x“)

Predavanja	Seminari	Konzultacije	Samostalni rad
X		X	X
Terenska nastava	**Laboratorijski rad**	**Mentorski rad**	**Ostalo**
			X

III. SUSTAV OCJENJIVANJA

AKTIVNOST KOJA SE OCJENJUJE	UDIO U ECTS BODOVIMA	MAX BROJ BODOVA
Pohađanje nastave	1	**0**
Kolokvij	0,5	**20**
Esej	0,5	**30**
ZAVRŠNI ISPIT	1	**50**
UKUPNO	**3**	**100**

Opće napomene:

Tijekom semestra se piše jedan kolokvij, prisustvovanje kojem je obavezno. Ispravka kolokvija ili mogućnosti njegovog naknadnog pisanja neće biti.

Studenti su obavezni napisati jedan kraći esej na temu u okviru kolegija koju odabiru u dogovoru s mentorom te ga predati do zadanog roka, pridržavajući se detaljnih uputa za izradu eseja koje će biti prezentirane na nastavi i potom dostupne na Merlinu.

Varijanta 1 sa završnim ispitom

Kroz sve aktivnosti tijekom nastave treba skupiti odgovarajući broj ocjenskih bodova da bi se moglo pristupiti završnom ispitu.

- **Tijekom nastave** student može ostvariti od najmanje 50% do najviše 70% ocjenskih bodova.
- **Na završnom ispitu** student može ostvariti od najviše 50% do najmanje 30% ocjenskih bodova.

Ukupna ocjena uspjeha: Na temelju ukupnoga zbroja ocjenskih bodova stečenih tijekom nastave i na završnome ispitu određuje se konačna ocjena prema sljedećoj raspodjeli:

OCJENA	PRIJEDIPLOMSKI I DIPLOMSKI STUDIJI
5 (A)	od 90% do 100% ocjenskih bodova
4 (B)	od 75% do 89,9% ocjenskih bodova
3 (C)	od 60% do 74,9%,ocjenskih bodova
2 (D)	od 50% do 59,9% ocjenskih bodova
1 (F)	od 0% do 49,9% ocjenskih bodova

IV. LITERATURA

OBVEZNA LITERATURA

BRINK, Stefan – PRICE, Neil (ur.), *The Viking World*, London – New York: Routledge, 2008. (odabrana poglavlja)

SAWYER, Peter (ur.), *The Oxford Illustrated History of the Vikings*, Oxford: Oxford University Press, 1997.

WINROTH, Anders, *The Age of the Vikings*, Princeton – Oxford: Princeton University Press, 2014.

IZBORNA LITERATURA

BARNES, Michael P., *Runes: a Handbook*, Woodbridge: The Boydell Press, 2022.

BIRKETT, Tom – DALE, Roderick (ur.), *The Vikings Reimagined. Reception, Recovery, Engagement*, Berlin: de Gruyter, 2020.

GRAHAM-CAMPBELL, James, *The Viking World*, London: Frances Lincoln, 2013.

GRAHAM-CAMPBELL, James, *Viking Art*, London: Thames & Hudson, 2013.

HADLEY, Dawn M., *The Vikings in England: settlement, society and culture*, Manchester: Manchester University Press, 2006.

JESCH, Judith, *The Viking Diaspora*, London – New York: Routledge, 2015.

NORDEIDE, Sæbjørg Walaker – EDWARDS, Kevin J., *The Vikings*, Leeds: Arc Humanities Press, 2019.

SIGURĐSSON, Jón V., *Scandinavia in the Age of Vikings*, Ithaca – London: Cornell University Press, 2021.

STAECKER, Jörn – TOPLAK, Matthias (ur.), *Die Wikinger: Entdecker und Eroberer*, Berlin: Ullstein Buchverlage, 2019.

SNORRI STURLUSON, *Edda*: *obmanjivanje Gylfija*, Zagreb: ArTresor, 1997.

WILLIAMS, Gareth – PENTZ, Peter – WEMHOFF, Matthias (ur.), *Vikings: life and legend*, London: The

British Museum, 2014.
V. DODATNE INFORMACIJE O KOLEGIJU
POHAĐANJE NASTAVE
Studenti su obavezni prisustvovati na 70% sati. Prisutnost na nastavi mora biti aktivna. To znači da se od studenata očekuje da dolaze spremni na nastavu i da odrade sve prethodno zadane obaveze i zadatke.
NAČIN INFORMIRANJA STUDENATA
Merlin, web stranice, elektronička pošta, oglasna ploča.
KONTAKTIRANJE S NASTAVNICIMA
Studenti mogu kontaktirati nastavnika: - osobno u vrijeme konzultacija - elektroničkom poštom
NAČIN POLAGANJA ISPITA
Usmeno
OSTALE RELEVANTNE INFORMACIJE
Svaka upotreba tuđeg teksta ili drugog oblika autorskog djela, kao i upotreba ChatGPT ili bilo kojeg drugog alata čija se funkcionalnost temelji na tehnologiji umjetne inteligencije, bez jasnog i nedvosmislenog navođenja izvora, smatra se povredom tuđeg autorskog prava i načela akademske čestitosti te predstavlja tešku povredu studentskih obveza što za sobom povlači stegovnu odgovornost i stegovne mjere sukladno Pravilniku o stegovnoj odgovornosti studenata.

ISPITNI ROKOVI	
Zimski	8. i 22. 2. 2027. g. u 11:00 h
Ljetni	17. 6. i 1. 7. 2027 g. u 11:00 h
Jesenski	24. 8. i 7. 9. 2027. g. u 11:00 h

VI. POČETAK I ZAVRŠETAK TE SATNICA IZVOĐENJA NASTAVE (POPIS TEMA)

DATUM	NAZIV TEME
1.	Uvod u kolegij; temeljni pojmovi; Skandinavija i šire okruženje prije vikinškog doba.
2.	Početak vikinškog doba i Engleska do uspostave *danelaga*.
3.	Vikinzi i Franci; mediteranska avantura; počeci Normandije.
4.	Irska; Škotska i otoci. **Uvod u pisanje eseja.**
5.	Island, Grenland, Vinland.
6.	"Istočni put" – Rusi, Konstantinopol i Arapi. **Rok za prijavu teme eseja.**
7.	Skandinavija od 9. do početka 11. st.
8.	Vikinzi i Englezi od 10. st. do Knutovih osvajanja.
9.	**Kolokvij**
10.	11. stoljeće – kraj vikinškog doba.
11.	Nordijska mitologija i pretkršćanska vjerovanja; pokrštavanje i kristijanizacija.
12.	Kultura i umjetnost; rune.
13.	Naselja i gradovi; kuće; svakodnevni život. **Rok za predaju eseja**.
14.	Brodovi.
15.	Utvrde i veliki graditeljski pothvati. Zaključne napomene.

VII. KONSTRUKTIVNO POVEZIVANJE

ISHODI UČENJA	SADRŽAJ	AKTIVNOSTI ZA NASTAVNIKE I STUDENTE (metode poučavanja i učenja)	METODE VREDNOVANJA
Prepričati spoznaje o vikinškome dobu, Viknzima i područjima	Skandinavija prije početka vikinškog	- predavanje - rasprava	- kolokvij - usmeni ispit

do kojih su Vikinzi bili dospjeli.	doba; preduvjeti i razlozi za prve vikinške pohode; vikinzi i vikinško doba – objašnjenje osnovnih pojmova. Vikinško doba u Britaniji od prvih pohoda preko formiranja Engleske do normanskog osvajanja. Franačko Carstvo i vikinzi; Rolon i počeci Normandije; pohodi u Sredozemlje. Vikinzi u Irskoj, Škotskoj i okolnom otočju. Naseljavanje Ferskih Otoka i Islanda. Pomicanje granica na zapadu – Grenland i Vinland. "Istočni put" – osnivanje Kijevske Kneževine; Rusi i varjazi, odnosi s Bizantom i Arapima. Skandinavija u vikinškom dobu – politički procesi i formiranje jedinstvenih kraljevstava (Danska, Norveška, Švedska); društveni razvoj; kuće, naselja, trgovačka središta. Nordijska pretkršćanska religija; pokrštavanje i kristijanizacija; osnivanje prvih biskupija i nadbiskupija. Kultura, umjetnost, pismenost. Vikinški brodovi.		
Upotrebljavati osnovne pojmove, prepoznavati i definirati različitu problematiku toga razdoblja.		- predavanje - rasprava	- kolokvij - usmeni ispit
Objasniti pojedine aspekte vikinškog doba, vikinškoga društva i kulture, te samostalno argumentirano raspravljati o njima.		- predavanje - rasprava - pisanje eseja	- kolokvij - usmeni ispit - esej
Kritički razmišljati o vikinškome dobu, ali i ranosrednjovjekovnom razdoblju te povijesnim procesima uopće.		- predavanje - rasprava - pisanje eseja	- kolokvij - usmeni ispit - esej

S V E U Č I L I Š T E U R I J E C I
Filozofski fakultet

Sveučilišna avenija 4
51 000 Rijeka
Hrvatska

tel. (051) 265-600 | (051) 265-602
dekanat@ffri.hr
www.ffri.uniri.hr

IZVEDBENI PLAN

I. OSNOVNI PODACI O KOLEGIJU	
Naziv kolegija	**Viteštvo i viteška kultura**
Studij	Sveučilišni prijediplomski studij *Povijest* (dvopredmetni)
Semestar	I., III., V.
Akademska godina	2026./2027.
Broj ECTS-a	3
Nastavno opterećenje (P+S+V)	30+0+0
Vrijeme i mjesto održavanja nastave	Prema rasporedu
Mogućnost izvođenja na stranom jeziku	Ne
Nositelj kolegija	izv. prof. dr. sc. Kosana Jovanović
Kabinet	F-446
Vrijeme za konzultacije (odrediti dva termina)	Dostupno na mrežnim stranicama Odsjeka
Telefon	051/265-728
e-mail	kosana.jovanovic@uniri.hr, jovanovickosana@gmail.com
Suradnik na kolegiju	
Kabinet	
Vrijeme za konzultacije	
Telefon	
e-mail	

II. DETALJNI OPIS KOLEGIJA

SADRŽAJ KOLEGIJA

Ovaj kolegij teži istražiti problematiku razvoja viteštva i njegovog kulturnog značaja u razdoblju razvijenog i kasnog srednjega vijeka (12. do 15. stoljeće). Neka od pitanja na koja ovaj kolegij teži dati odgovor jesu: kako su viteške ideje i ideali bili u korelaciji sa srednjovjekovnim društvom; koja je bila uloga žena u viteštvu; koja je bila uloga viteštva u razvoju naoružanja u srednjem vijeku i dr. Na kolegiju će se obrađivati neke od sljedećih tema:

- Podrijetlo i razvoj viteštva i viteške kulture
- Viteški ideali
- Viteški turniri
- Razvoj ratnih tehnika u srednjem vijeku
- Viteški redovi
- Križarski ratovi i križarski ideali
- Viteštvo i književnost
- Kraljevi-vitezovi

OČEKIVANI ISHODI KOLEGIJA

Očekuje se da će studenti nakon uspješno položenog kolegija moći:

- pravilno interpretirati različite aspekte viteštva u razvijenom i kasnom srednjem vijeku;
- analitički pristupiti obradi primarnih izvora;
- analizirati ovaj povijesni koncept (viteštvo);
- objasniti najbitnije pojmove vezane uz viteštvo: vitez, vazal, senior, plemstvo, feudalizam, viteški ideali, viteški redovi i sl.

NAČIN IZVOĐENJA NASTAVE (označiti aktivnost s „x“)

Predavanja	Seminari	Konzultacije	Samostalni rad
X		X	X
Terenska nastava	**Laboratorijski rad**	**Mentorski rad**	**Ostalo**

III. SUSTAV OCJENJIVANJA

AKTIVNOST KOJA SE OCJENJUJE	UDIO U ECTS BODOVIMA	MAX BROJ BODOVA
Pohađanje nastave	1	**0**
Kontinuirana provjera znanja 1	0,4	**25**
Kontinuirana provjera znanja 2	0,4	**25**
Esej	0,2	**20**
ZAVRŠNI ISPIT	1	**30**
UKUPNO	**3**	**100**

Opće napomene:

<u>Varijanta 1 sa završnim ispitom</u>

Kroz sve aktivnosti tijekom nastave treba skupiti odgovarajući broj ocjenskih bodova da bi se moglo pristupiti završnom ispitu.

- **Tijekom nastave** student može ostvariti od najmanje 50% do najviše 70% ocjenskih bodova.
- **Na završnom ispitu** student može ostvariti od najviše 50% do najmanje 30% ocjenskih bodova.

Ukupna ocjena uspjeha: Na temelju ukupnoga zbroja ocjenskih bodova stečenih tijekom nastave i na završnome ispitu određuje se konačna ocjena prema sljedećoj raspodjeli:

OCJENA	PRIJEDIPLOMSKI I DIPLOMSKI STUDIJI
5 (A)	od 90% do 100% ocjenskih bodova
4 (B)	od 75% do 89,9% ocjenskih bodova
3 (C)	od 60% do 74,9%,ocjenskih bodova
2 (D)	od 50% do 59,9% ocjenskih bodova
1 (F)	od 0% do 49,9% ocjenskih bodova

IV. LITERATURA

OBVEZNA LITERATURA

CURTIUS, E. R. (1998.), *Europska književnost i latinsko srednjovjekovlje*
TYERMAN, C. (2010.), *Božji rat: nova povijest križarskih ratova*, sv. 1 i 2.
Odabrani članci.
Bilješke s predavanja.

IZBORNA LITERATURA

ĐUKIĆ, M. (2011.), U potrazi za romanom, francuski roman srednjeg, XVI. i XVII. vijeka
KEEN, M (1984.), Chivalry
KEEN, M (1996.), Nobles, knights, and men-at-arms in the Middle Ages
RILEY-SMITH, J. (2007.), Križarski ratovi
TRIM, D.J.B., ur. (2003.), The Chivalric Ethos and the Development of Military Professionalism
BARBER, R. - Barker, J.R.V (1989.) Tournaments, jousts, chivalry and pageants in the Middle Ages
LOOMIS, R.S., ur. (1959.), Arthurian Literature in the Middle Ages
KAEUPER, R. W (1999.), Chivalry and Violence in Medieval Europe

V. DODATNE INFORMACIJE O KOLEGIJU

POHAĐANJE NASTAVE

Studenti su obavezni redovito pohađati nastavu. Dozvoljena su četiri izostanka.

NAČIN INFORMIRANJA STUDENATA

Usmeno
Pismeno: a) oglasna ploča
b) web stranice Odsjeka za povijest
c) e-poštom
d) Merlin

KONTAKTIRANJE S NASTAVNICIMA

- usmene konzultacije
- e-pošta
- Merlin

NAČIN POLAGANJA ISPITA

Pismeno.
OSTALE RELEVANTNE INFORMACIJE
Ispitni rokovi se određuju početkom akademske godine, a mogu se mijenjati (bolest ili službena spriječenost) tjedan dana prije. O promjenama termina ispita moguće je saznati preko oglasne ploče Odsjeka za povijest te na web stranicama fakulteta. Odjava ispita se mora izvršiti bar 24 sata prije ispita u protivnom će se smatrati da je student rok iskoristio. Svaka upotreba tuđeg teksta ili drugog oblika autorskog djela, kao i upotreba ChatGPT ili bilo kojeg drugog alata čija se funkcionalnost temelji na tehnologiji umjetne inteligencije, bez jasnog i nedvosmislenog navođenja izvora, smatra se povredom tuđeg autorskog prava i načela akademske čestitosti te predstavlja tešku povredu studentskih obveza što za sobom povlači stegovnu odgovornost i stegovne mjere sukladno Pravilniku o stegovnoj odgovornosti studenata. Kontinuirana se provjera znanja provodi tijekom nastave. Studenti su dužni položiti dva međuispita (kolokvija) koji će biti uvjet, uz jedan esejski rad, za pristup završnom ispitu. Studentima će biti osiguran pristup popravku međuispita. Prag prolaznosti na međuispitu je 50%. Popravak međuispita održava se tjedan dana nakon datuma određenog za pisanje međuispita. Ukoliko student ne ostvari prolaznu ocjenu na međuispitu kao i na popravku međuispita neće imati pravo pristupa završnom ispitu.

ISPITNI ROKOVI	
Zimski	2. i 23. 2. 2027. g. u 10 h.
Ljetni	24. 6. i 15. 7. 2027. g. u 10 h
Jesenski	1. i 16. 9. 2027. g. u 10 h

VI. POČETAK I ZAVRŠETAK TE SATNICA IZVOĐENJA NASTAVE (POPIS TEMA)	
DATUM	**NAZIV TEME**
1.	Uvodna razmatranja
2.	Podrijetlo, razvoj i uloga viteštva u srednjem vijeku
3.	Nastanak i razvoj viteških ideala
4.	Pregled viteških kodeksa i priručnika
5.	Razvoj oružja i ratnih tehnika u srednjem vijeku
6.	**Kolokvij 1**
7.	Razvoj viteških turnira u srednjem vijeku
8.	Podrijetlo i razvoj viteških redova
9.	Viteška kultura u srednjem vijeku
10.	Utjecaj i uloga udvorne književnosti u srednjem vijeku
11.	Viteštvo i Crkva
12.	**Kolokvij 2**
13.	Žene i viteška kultura
14.	Viteštvo i propaganda vlasti
15.	Opadanje utjecaja viteštva i viteške kulture

VII. KONSTRUKTIVNO POVEZIVANJE			
ISHODI UČENJA	**SADRŽAJ**	**AKTIVNOSTI ZA NASTAVNIKE I STUDENTE (metode poučavanja i učenja)**	**METODE VREDNOVANJA**
Pravilno interpretirati različite aspekte viteštva u razvijenom i kasnom srednjem vijeku	Podrijetlo, razvoj i uloga viteštva u srednjem vijeku; Nastanak i razvoj viteških ideala; Pregled viteških kodeksa i priručnika; Razvoj oružja i ratnih	Predavanja; sudjelovanje u diskusiji; Individualni rad; Izrada i prezentacija eseja.	Pismena provjera znanja (kolokvij, ispit); sudjelovanje u diskusiji Zadaci izvedbe;

	tehnika u srednjem vijeku; Razvoj viteških turnira u srednjem vijeku; Podrijetlo i razvoj viteških redova; Viteška kultura u srednjem vijeku; Utjecaj i uloga udvorne književnosti u srednjem vijeku; Viteštvo i Crkva; Žene i viteška kultura; Viteštvo i propaganda vlasti; Opadanje utjecaja viteštva i viteške kulture.		Prezentacija.
Analitički pristupiti obradi primarnih izvora		Predavanja; sudjelovanje u diskusiji; Individualni rad; Izrada i prezentacija eseja.	Pismena provjera znanja (kolokvij, ispit); sudjelovanje u diskusiji Zadaci izvedbe; Prezentacija.
Analizirati ovaj povijesni koncept (viteštvo)		Predavanja; sudjelovanje u diskusiji; Individualni rad; Izrada i prezentacija eseja.	Pismena provjera znanja (kolokvij, ispit); sudjelovanje u diskusiji Zadaci izvedbe; Prezentacija.
Objasniti najbitnije pojomove vezane uz viteštvo: vitez, vazal, senior, plemstvo, feudalizam, viteški ideali, viteški redovi i sl.		Predavanja; sudjelovanje u diskusiji; Individualni rad; Izrada i prezentacija eseja.	Pismena provjera znanja (kolokvij, ispit); sudjelovanje u diskusiji Zadaci izvedbe; Prezentacija.

S V E U Č I L I Š T E U R I J E C I
Filozofski fakultet

Sveučilišna avenija 4
51 000 Rijeka
Hrvatska

tel. (051) 265-600 | (051) 265-602
dekanat@ffri.hr
www.ffri.uniri.hr

IZVEDBENI PLAN

I. OSNOVNI PODACI O KOLEGIJU	
Naziv kolegija	**Povijest Habsburške Monarhije od 16. stoljeća do 1918.**
Studij	Sveučilišni prijediplomski studij *Povijest* (dvopredmetni)
Semestar	I., III, V.
Akademska godina	2026./2027.
Broj ECTS-a	3
Nastavno opterećenje (P+S+V)	30+0+0
Vrijeme i mjesto održavanja nastave	Prema rasporedu
Mogućnost izvođenja na stranom jeziku	Ne
Nositelj kolegija	prof. dr. sc. Dubravka Božić Bogović
Izvoditelj kolegija	doc. dr. sc. Maja Ćutić Gorup
Kabinet	F-447
Vrijeme za konzultacije (odrediti dva termina)	Dostupno na mrežnim stranicama Odsjeka
Telefon	051 265 730
e-mail	mcutic@ffri.uniri.hr
Suradnik na kolegiju	
Kabinet	
Vrijeme za konzultacije	
Telefon	
e-mail	

II. DETALJNI OPIS KOLEGIJA

SADRŽAJ KOLEGIJA

Kolegij obuhvaća period od 1526.-1918., tj. od početka 16. stoljeća, 17-to i 18-to stoljeće kada je dinastija Habsburga diplomacijom, širenjem rodbinskih veza s europskom aristokracijom, suradnjom s Katoličkom crkvom te ratovima na dvije bojišnice, protiv protestantizma koji je sa sjevera i zapada prodirao u Srednjo-istočnu Europu, te osmanske prijetnje kršćanskom Zapadu, proširila svoje domene na cijelu Srednju i Istočnu Europu i postavila temelje jednom kontinentalnom imperiju. Kolegij prati razvoj imperija u 19-tom stoljeću i početak 20-tog sve do pada imperija u Prvom svjetskom ratu. Kolegij se bavi političkom, međunarodnom i diplomatskom poviješću, ali također naglašava i socijalnu, ekonomsku i kulturnu povijest.

OČEKIVANI ISHODI KOLEGIJA

Studenti će moći:

- Opisati najvažnije društvene pojave vezane uz povijest habsburških zemalja.
- Navesti najvažnije povijesne činjenice političke i društvene povijesti habsburških zemalja.
- Prikazati najvažnije kulturne fenomene u habsburškim zemljama.
- Objasniti najvažnije povijesne procese u habsburškim zemljama.

NAČIN IZVOĐENJA NASTAVE (označiti aktivnost s „x“)

Predavanja	Seminari	Konzultacije	Samostalni rad
X			X
Terenska nastava	**Laboratorijski rad**	**Mentorski rad**	**Ostalo**
			X

III. SUSTAV OCJENJIVANJA

AKTIVNOST KOJA SE OCJENJUJE	UDIO U ECTS BODOVIMA	MAX BROJ BODOVA
Pohađanje nastave	1	**0**

Kontinuirana provjera znanja 1	0,5	**30**
Kontinuirana provjera znanja 2	0,5	**30**
Samostalni rad	1	**40**
UKUPNO	**3**	**100**

Opće napomene:

Varijanta 2 bez završnog ispita

Tijekom nastave treba skupiti odgovarajući broj ocjenskih bodova kroz različite oblike kontinuiranog praćenja i vrednovanja.

Ukupna ocjena uspjeha: Na temelju ukupnoga zbroja ocjenskih bodova stečenih tijekom nastave i na završnome ispitu određuje se konačna ocjena prema sljedećoj raspodjeli:

OCJENA	PRIJEDIPLOMSKI I DIPLOMSKI STUDIJI
5 (A)	od 90% do 100% ocjenskih bodova
4 (B)	od 75% do 89,9% ocjenskih bodova
3 (C)	od 60% do 74,9%,ocjenskih bodova
2 (D)	od 50% do 59,9% ocjenskih bodova
1 (F)	od 0% do 49,9% ocjenskih bodova

IV. LITERATURA

OBVEZNA LITERATURA

J.M. Roberts Povijest Europe; prevele NeđeljkaBatinović... etal. Zagreb : AGM, 2002.
E. Zoellner, ThereseSchuessel. Povijest Austrije; preveli Vlatka-Ana Dujić, Sonja Ledinčić. Zagreb : Barbat, 1997.
A. J. P. Taylor, Habsburška Monarhija : 1809. - 1918. ; s engleskoga preveo Omer Lakomica. Zagreb : Znanje, 1990.

IZBORNA LITERATURA

HorstHaselsteiner. Ogledi o modernizaciji u Srednjoj Europi; prijevod s njemačkoga Andrea Bjeloš. Zagreb : Naprijed, 1997.
William M. Johnston. Austrijski duh: intelektualna i društvena povijest od 1848. do 1938.; s engleskoga preveo Janko Paravić. Zagreb : Globus, 1993.
Viktor Žmegač. Bečka moderna: portret jedne kulture. Zagreb : Matica hrvatska, 1998.
JacquesLeRider. Mitteleuropa; prevela Vesna Pavković. Zagreb: Barbat, 1998.
Piotr. S. Wandycz. Cijena slobode: povijest Srednjoistočne Europe od srednjega vijeka do danas; Zagreb : Srednja Europa, 2004.
Darko Dukovski, Povijest Srednje i Jugoistočne Europe , Zagreb : Alinea, 2005.
Slaven Bertoša. Svjetska povijest modernoga doba : (XVI.-XIX. stoljeće) : s posebnim osvrtom na Apeninski poluotok. Zagreb : Profil international, 2004.
JosefMatuz. Osmansko carstvo; preveo Nenad Moačanin. Zagreb : Školska knjiga, 1992.
Peter Hanak, urednik, etal.. Povijest Mađarske ; preveli Drago Roksandić, Veljka Čolić-Peisker. Zagreb : Barbat, 1995.
Damir Agičić. Podijeljena Poljska : 1772.-1918. Zagreb : Srednja Europa, 2004.
Slavko Mićanović, Sarajevski atentat. Zagreb: Stvarnost, 1965.
Neven Budak, Mario Strecha, Željko Krušelj. Habsburzi i Hrvati. Zagreb: Srednja Europa, 2003.
Charles Jelavich, Južnoslavenski nacionalizmi: jugoslavensko ujedinjenje i udžbenici prije 1914.; prijevod s engleskoga Josip Šentija. Zagreb: Globus nakladni zavod : Školska knjiga, 1992.
Jean-FrancoisNoel. Sveto Rimsko Carstvo; prevela Vesna Pavković. Zagreb : Barbat, 1998.
JacquesMercier . Povijest Vatikana; prevela Vesna Pavković. Zagreb: Barbat, 2001.
Ante Gulin. Povijest obitelji Rattkay: genealoška studija i izvori (1400-1793). Zagreb : Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti, 1995.

V. DODATNE INFORMACIJE O KOLEGIJU

POHAĐANJE NASTAVE

Studenti su dužni biti nazočni na 70% predavanja i izvršavati nastavne obveze.

NAČIN INFORMIRANJA STUDENATA

Konzultacije, oglasna ploča Odsjeka, e-pošta, web fakulteta, sustav Merlin
KONTAKTIRANJE S NASTAVNICIMA
E-pošta, usmeno
NAČIN POLAGANJA ISPITA
/
OSTALE RELEVANTNE INFORMACIJE
Svaka upotreba tuđeg teksta ili drugog oblika autorskog djela, kao i upotreba ChatGPT ili bilo kojeg drugog alata čija se funkcionalnost temelji na tehnologiji umjetne inteligencije, bez jasnog i nedvosmislenog navođenja izvora, smatra se povredom tuđeg autorskog prava i načela akademske čestitosti te predstavlja tešku povredu studentskih obveza što za sobom povlači stegovnu odgovornost i stegovne mjere sukladno Pravilniku o stegovnoj odgovornosti studenata.

ISPITNI ROKOVI	
Zimski	10. i 24. 2. 2027. g. u 12:00h
Ljetni	23. 6. i 7. 7. 2027. g. u 12:00h
Jesenski	24. 8. i 7. 9. 2027. g. u 12:00h

VI. POČETAK I ZAVRŠETAK TE SATNICA IZVOĐENJA NASTAVE (POPIS TEMA)	
DATUM	**NAZIV TEME**
I.	Uvod u kolegij
II.	Uspon dinastije Habsburg
III.	Habsburška Monarhija u 16. stoljeću
IV.	Reformacija, protureformacija i katolička obnova
V.	Habsburška Monarhija u 17. stoljeću
VI.	Habsburška Monarhija u 18. stoljeću
VII.	Prosvijećeni apsolutizam
VIII.	**Kolokvij**
IX.	Istočno pitanje
X.	Habsburška Monarhija u prvoj polovici 19. stoljeća
XI.	Austro-Ugarska Monarhija
XII.	Austro-Ugarska Monarhija u Prvom svjetskom ratu
XIII.	Kraj Monarhije
XIV.	**Kolokvij**
XV.	Završna razmatranja

VII. KONSTRUKTIVNO POVEZIVANJE			
ISHODI UČENJA	**SADRŽAJ**	**AKTIVNOSTI ZA NASTAVNIKE I STUDENTE (metode poučavanja i učenja)**	**METODE VREDNOVANJA**
Opisati najvažnije društvene pojave vezane uz povijest habsburških zemalja.	Društveni, vjerski i kulturni život u habsburškim zemljama.	Predavanje, rasprava, rad na tekstu.	Kolokvij, rasprava, samostalni rad.
Navesti najvažnije povijesne činjenice političke povijesti habsburških zemalja.	Uspon dinastije Habsburg, teritoriji i periodizacija, međunarodni odnosi, rodbinske veze.	Predavanje, rasprava, rad na tekstu.	Kolokvij, rasprava, samostalni rad.
Prikazati najvažnije	Odnosi s Katoličkom crkvom, društveni	Predavanje, rasprava, rad na tekstu.	Kolokvij, rasprava, samostalni rad.

kulturne fenomene u habsburškim zemljama.	vjerski i kulturni život, prosvijećeni apsolutizam.		
Objasniti najvažnije povijesne procese u habsburškim zemljama.	Međunarodni odnosi i diplomacija i ratni sukobi, istočno pitanje, unutarnje uređenje.	Predavanje, rasprava, rad na tekstu.	Kolokvij, rasprava, samostalni rad.

S V E U Č I L I Š T E U R I J E C I
Filozofski fakultet

Sveučilišna avenija 4
51 000 Rijeka
Hrvatska

tel. (051) 265-600 | (051) 265-602
dekanat@ffri.hr
www.ffri.uniri.hr

IZVEDBENI PLAN

I. OSNOVNI PODACI O KOLEGIJU	
Naziv kolegija	**Povijest Rijeke od početka 19. stoljeća do 1918. godine**
Studij	Sveučilišni prijediplomski studij *Povijest* (dvopredmetni)
Semestar	I., III., V.
Akademska godina	2026./2027.
Broj ECTS-a	3
Nastavno opterećenje (P+S+V)	15+15+0
Vrijeme i mjesto održavanja nastave	Prema rasporedu
Mogućnost izvođenja na stranom jeziku	Ne
Nositelj kolegija	izv. prof. dr. sc. Andrea Roknić Bežanić
Kabinet	F-448
Vrijeme za konzultacije (odabrati dva termina)	Dostupno na mrežnim stranicama Odsjeka
Telefon	051/ 265-730
e-mail	aroknic@ffri.uniri.hr
Suradnik na kolegiju	
Kabinet	
Vrijeme za konzultacije	
Telefon	
e-mail	

II. DETALJNI OPIS KOLEGIJA

SADRŽAJ KOLEGIJA

Kolegij prati razdoblje riječke i šire lokalne povijesti tijekom 19. stoljeća.
Neke od tema sadržaja kolegija su: Rijeka za Napoleonovih ratova;
Rijeka pod Habsburškom Monarhijom;
ekonomske, društvene, političke prilike u gradu sredinom 19. st.; 1848. godina; kulturni napredak i prosvjetni i vjerski razvoj;
Hrvatsko-Ugarska nagodba i „Riječka krpica“, doba Provizorija; mađarskomađaronske i talijanskotalijanaške vladajuće strukture; iredentizam;
Modernizacijski procesi;
Razvoj infrastrukture Rijeke i riječke okolice;
Prvi svjetski rat;
znamenite osobe iz riječke povijesti: I. Feretić, A. L. Adamić, I. Zajc, E. Barčić, M. Laginja, V. Spinčić, M. Mandić, F. Supilo i brojni drugi.

OČEKIVANI ISHODI KOLEGIJA

Nakon odslušanog kolegija, studenti će moći:
- koristiti informacije o specifičnome povijesnome razvitku ovoga područja
- prepoznati društvene, političke i kulturne procese u Rijeci u vrijeme kapitalnih, povijesnih mijena u “vijeku nacija” i “vijeku ratova”
- sumirati činjenice, objasniti i vrednovati događaje i procese
- komparirati i analizirati procese i događaje ključne za promatrano područje
- prepoznati najznačajnije osobe iz tadašnjeg riječkog, ali i šireg primorskog političkog i kulturnodruštvenog života
- upotrijebiti vještine prepoznavanja, analiziranja i interpretiranja političke, gospodarske, društvene, kulturne i druge problematike riječke povijesti 19. st.

NAČIN IZVOĐENJA NASTAVE (označiti aktivnost s „x“)

Predavanja	Seminari	Konzultacije	Samostalni rad

X	X	X	
Terenska nastava	**Laboratorijski rad**	**Mentorski rad**	**Ostalo**
X			

III. SUSTAV OCJENJIVANJA

AKTIVNOST KOJA SE OCJENJUJE	UDIO U ECTS BODOVIMA	MAX BROJ BODOVA
Pohađanje nastave	1	**0**
Terenska nastava	0,25	**5**
Seminar	0,5	**25**
Kolokvij	0,5	**30**
ZAVRŠNI ISPIT	0,75	**40**
UKUPNO	**3**	**100**

Opće informacije

<u>Varijanta 1 sa završnim ispitom</u>

Tijekom nastave treba skupiti odgovarajući broj ocjenskih bodova kroz različite oblike kontinuiranog praćenja i vrednovanja.

Ukupna ocjena uspjeha: Na temelju ukupnoga zbroja ocjenskih bodova stečenih tijekom nastave i na završnome ispitu određuje se konačna ocjena prema sljedećoj raspodjeli:

OCJENA	PRIJEDIPLOMSKI I DIPLOMSKI STUDIJI
5 (A)	od 90% do 100% ocjenskih bodova
4 (B)	od 75% do 89,9% ocjenskih bodova
3 (C)	od 60% do 74,9%,ocjenskih bodova
2 (D)	od 50% do 59,9% ocjenskih bodova
1 (F)	od 0% do 49,9% ocjenskih bodova

IV. LITERATURA

OBVEZNA LITERATURA

1. Povijest Rijeke, Rijeka, 1988. (odabrana poglavlja)
2. Temelji moderne Hrvatske: hrvatske zemlje u "dugom" 19. stoljeću, ur. sv. Vlasta Švoger, Jasna Turkalj, Zagreb, 2016. (odabrana poglavlja)
3. Adamićevo doba. 1780.-1830., Rijeka, 2005.
4. Doba modernizacije: 1780.-1830.: more, Rijeka, Srednja Europa, Rijeka, 2006.
5. Materijali dostupni na e-kolegiju (Merlin)

IZBORNA LITERATURA

1. Rijeka, geografija, etnologija, ekonomija, saobraćaj, povijest, kultura. Zbornik, Rijeka, 1953. (odabrana poglavlja)
2. Matejčić, R., Kako čitati grad. Rijeka jučer, danas, Rijeka, 2007.
3. Strčić, P., Supilova politika u Rijeci (1900.-1914.), Rijeka, VIII, 1, Rijeka, 2003., str. 65-92.
4. Strčić, P., Rijeka od kraja XVIII. stoljeća do 1918. godine. Prilog za nacrt povijesne sinteze, Rijeka, I, 1, Rijeka, 1994., str. 49-72.
5. Karaman, Igor, Jadranske studije: prilozi ekonomsko-socijalnoj historiji Rijeke, Hrvatskog primorja i Dalmacije od XVIII do XX stoljeća, Rijeka, 1992. (odabrana poglavlja)
6. Bartulović, Željko, Sušak 1919.-1947.: državnopravni položaj grada, Rijeka, 2004. (odabrana poglavlja)
7. Munić, D., Stražičić, N., Strčić, P., Županija Primorsko-goranska. Povijesni pregled od najstarijih vremena do današnjih dana. The County of the Coast and Gorski Kotar, Rijeka, 1996. (odabrana poglavlja)
8. Kobler, Giovanni, Memorie per la storia della liburnica citta di Fiume, Fiume, 1896. (odabrana poglavlja) ili Kobler, Giovanni, Povijest Rijeke, Opatija, 1995.
9. Materijali potrebni za izradu seminara

V. DODATNE INFORMACIJE O KOLEGIJU

POHAĐANJE NASTAVE

Studenti su obvezni pohađati nastavu, minimalno 70%.

NAČIN INFORMIRANJA STUDENATA
• Usmeno • Pismeno: a) oglasna ploča Odsjeka za povijest Filozofskog fakulteta u Rijeci b) web stranice Odsjeka za povijest Filozofskog fakulteta u Rijeci c) Merlin
KONTAKTIRANJE S NASTAVNICIMA
• Usmeno • Pismeno: a) Merlin b) Mail
NAČIN POLAGANJA ISPITA
Kolegij nema završni ispit, već studenti tijekom nastave trebaju skupiti odgovarajući broj ocjenskih bodova kroz različite oblike kontinuiranog praćenja i vrednovanja.
OSTALE RELEVANTNE INFORMACIJE
Svaka upotreba tuđeg teksta ili drugog oblika autorskog djela, kao i upotreba ChatGPT ili bilo kojeg drugog alata čija se funkcionalnost temelji na tehnologiji umjetne inteligencije, bez jasnog i nedvosmislenog navođenja izvora, smatra se povredom tuđeg autorskog prava i načela akademske čestitosti te predstavlja tešku povredu studentskih obveza što za sobom povlači stegovnu odgovornost i stegovne mjere sukladno Pravilniku o stegovnoj odgovornosti studenata.

ISPITNI ROKOVI	
Zimski	3. i 17. 2. 2027. g.
Ljetni	16. 6. i 7. 7. 2027. g.
Jesenski	25. 8. i 8. 9. 2027. g.

VI. POČETAK I ZAVRŠETAK TE SATNICA IZVOĐENJA NASTAVE (POPIS TEMA)	
DATUM	**NAZIV TEME**
I.	Uvodno predavanje: Predstavljanje sadržaja kolegija. Postavljanje problema i istraživačkih pitanja
II.	Rijeka na kraju 18. i početkom 19. st. – nemirna vremena
III.	Rijeka pod Napoleonom i Habsburškom Monarhijom – rad na izvorima
IV.	Rijeka na pragu 1848. – ekonomske i društvene, političke prilike u gradu, kulturni napredak
V.	1868. g. i pitanje Rijeke – „riječka krpica“, privredni, kulturni i umjetnički razvoj grada
VI.	Rijeka u vrijeme Provizorija – populacijska dinamika, nagli ekonomski razvoj, radnički pokret, kulturne promjene – case study: Izgradnja željezničke pruge
VII.	Rijeka u vrijeme Prvog svjetskog rata i nakon njega
VIII.	Industrijska baština grada Rijeke
IX.	Terenska nastava
X.	Kolokvij
XI.	Seminarska nastava (prezentacija samostalnoga rada studenata na izvornoj građi)
XII.	Seminarska nastava (prezentacija samostalnoga rada studenata na izvornoj građi)
XIII.	Seminarska nastava (prezentacija samostalnoga rada studenata na izvornoj građi)
XIV.	Seminarska nastava (prezentacija samostalnoga rada studenata na izvornoj građi)
XV.	Zaključno predavanje

VII. KONSTRUKTIVNO POVEZIVANJE			
ISHODI UČENJA	**SADRŽAJ**	**AKTIVNOSTI ZA NASTAVNIKE I STUDENTE**	**METODE VREDNOVANJA**

		(metode poučavanja i učenja)	
koristiti informacije o specifičnome povijesnome razvitku ovoga područja	Kolegij prati razdoblje riječke povijesti tijekom 19. stoljeća. Neke od tema sadržaja kolegija su: Rijeka za Napoleonovih ratova; Rijeka pod Habsburškom Monarhijom; ekonomske, društvene, političke prilike u gradu sredinom 19. st.; 1848. godina; kulturni napredak i prosvjetni i vjerski razvoj; HrvatskoUgarska nagodba i „Riječka krpica“, doba Provizorija; mađarskomađaronske i talijansko-talijanaške vladajuće strukture; iredentizam; Prvi svjetski rat; znamenite osobe: I. Feretić, A. L. Adamić, I. Zajc, E. Barčić, M. Laginja, V. Spinčić, M. Mandić, F. Supilo i brojni drugi. Rijeka u 19. i početkom 20. st.: - razvoj Rijeke - posebnosti Rijeke - povijesni, politički i društveno-kulturni problemi - opća povijest Rijeke	predavanje individualni rad samostalni rad	diskusija - seminarski rad i prezentacija - kolokvij - esej
prepoznati društvene, političke i kulturne procese		predavanje individualni rad	diskusija - seminarski rad i prezentacija - kolokvij - esej
sumirati činjenice, objasniti i vrednovati događaje i procese		individualni rad	diskusija - seminarski rad i prezentacija - kolokvij - esej
komparirati i analizirati procese i događaje		predavanje individualni rad	diskusija - seminarski rad i prezentacija - kolokvij - esej
prepoznati najznačajnije osobe iz tadašnjeg riječkog, ali i širega primorskog političkog i kulturnodruštvenog života		predavanje individualni rad samostalni rad	diskusija - seminarski rad i prezentacija - kolokvij - esej

upotrijebiti vještine prepoznavanja, analiziranja i interpretiranja političke, gospodarske, društvene, kulturne i druge problematike riječke povijesti 19. st		individualni rad samostalni rad	diskusija - seminarski rad i prezentacija - kolokvij - esej

S V E U Č I L I Š T E U R I J E C I
Filozofski fakultet

Sveučilišna avenija 4
51 000 Rijeka
Hrvatska

tel. (051) 265-600 | (051) 265-602
dekanat@ffri.hr
www.ffri.uniri.hr

IZVEDBENI PLAN

I. OSNOVNI PODACI O KOLEGIJU	
Naziv kolegija	**Komparativna povijest fašizma i genocida u jugoistočnoj Europi**
Studij	Sveučilišni prijediplomski studij *Povijest* (dvopredmetni)
Semestar	I., III., V.
Akademska godina	2026./2027.
Broj ECTS-a	3
Nastavno opterećenje (P+S+V)	0+15+15
Vrijeme i mjesto održavanja nastave	Prema rasporedu
Mogućnost izvođenja na stranom jeziku	Da
Nositelj kolegija	prof. dr. sc. Mila Orlić
Izvoditelj kolegija	dr. sc. Sven Milekić
Kabinet	F-444
Vrijeme za konzultacije	Dostupno na mrežnim stranicama Odsjeka
Telefon	
e-mail	sven.milekic@uniri.hr

II. DETALJNI OPIS KOLEGIJA

SADRŽAJ KOLEGIJA

1. Uvod
2. Razvoj studija fašizma: Historiografski pregled
3. Konceptualna povijest fašizma
4. Ideologija fašizma u komparativnoj perspektivi
5. Komparativna povijest fašističkih pokreta na jugoistoku Europe
6. Fašizam u tranziciji: uspostava i konsolidacija fašističkih režima
7. Isprepletena povijest fašizma i antisemitizma
8. Fašizam i politika genocida
9. Holokaust na jugoistoku Europe
10. Rodna povijest fašizma
11. Fašizam danas? Etnopopulizam, radikalna i ekstremna desnica na jugoistoku Europe
12. Zaključak

OČEKIVANI ISHODI KOLEGIJA

Nakon odslušanog kolegija i uspješno izvršenih obveza predviđenih ovim programom, studenti će moći:
-Usporediti glavne karakteristike politološkog, sociološkog i historiografskog pristupa studijama fašizma i genocida.
-Definirati i klasificirati pojmove poput genocida, politicida, klasicida i rodocida [gendercide], etničkog čišćenja, masovnog političkog nasilja i zločina protiv čovječnosti.
-Interpretirati glavne karakteristike političkih koncepata poput fašizma, totalitarizma, diktature, autoritarizma, te radikalne i ekstremne desnice.
-Objasniti razliku između povijesnog fašizma i generičkog, odnosno univerzalnog, fašizma.
-Usporediti i kategorizirati strukturne, ekonomske, društvene i ideološke uzroke masovnog nasilja prema različitim religijskim, etničkim i rodnim skupinama na jugoistoku Europe tijekom 20. stoljeća.

NAČIN IZVOĐENJA NASTAVE (označiti aktivnost s „x“)

Predavanja	Seminari	Konzultacije	Samostalni rad
	X	X	X
Terenska nastava	**Laboratorijski rad**	**Mentorski rad**	**Ostalo**
		X	

III. SUSTAV OCJENJIVANJA		
AKTIVNOST KOJA SE OCJENJUJE	**UDIO U ECTS BODOVIMA**	**MAX BROJ BODOVA**
Pohađanje nastave	1	**0**
Aktivnost u nastavi	0,50	**25**
Prezentacija	0,50	**25**
Seminarski rad	1	**50**
UKUPNO	**3**	**100**

Opće napomene:

Varijanta 2 bez završnog ispita

Tijekom nastave treba skupiti odgovarajući broj ocjenskih bodova kroz različite oblike kontinuiranog praćenja i vrednovanja.

Seminarski rad – odnosi se na pisani rad u kojem će studenti implementirati konceptualna, teorijska i empirijska znanja stečena kroz kolegij. Studenti mogu napisati 1) kritički osvrt na neku od postojećih tema koristeći sekundarnu literaturu ili 2) istraživački rad u kojem će biti korišteni primarni izvori. Očekivana dužina seminarskog rada je od 12-15 stranica (font Times New Roman, veličina 12, razmak 2,0) uključujući fusnote i bibliografiju koja će biti u skladu s „Chicago Manual of Style“ referencama. U seminarskom radu studenti će koristiti minimalno 6 jedinica literature (jedinica se referira na: primarne izvore, akademske članke, stručne knjige). Studenti su dužni predati seminarski rad putem e-maila 7 dana prije datuma održavanja odabranog ispitnog roka. Seminarski rad nosi ukupno 50% bodova koje nosi čitavi kolegij.

OCJENA	PRIJEDIPLOMSKI I DIPLOMSKI STUDIJI
5 (A)	od 90% do 100% ocjenskih bodova
4 (B)	od 75% do 89,9% ocjenskih bodova
3 (C)	od 60% do 74,9%,ocjenskih bodova
2 (D)	od 50% do 59,9% ocjenskih bodova
1 (F)	od 0% do 49,9% ocjenskih bodova

IV. LITERATURA

OBVEZNA LITERATURA

Robert O. Paxton. Anatomija fašizma (Zagreb: TIM press, 2012).
Darko Dukovski. Povijest Srednje i Jugoistočne Europe (Zagreb: Alineja, 2005)

IZBORNA LITERATURA

Constantin Iordachi (ed). Comparative Fascist Studies: New Perspectives (London: Routledge 2009).
Constantin Iordachi (ed). Fascism in East Central and Southeastern Europe: A Reappraisal, Special issue of the Journal of East-Central Europe, Vol. 37(2-3).
Michael Mann. Fascists (Cambridge: Cambridge University Press, 2004).
Aristotle Kallis. Genocide and Fascism: The Eliminationist Drive in Fascist Europe (New York: Routledge, 2009).
James Frusetta."The Final Solution in Southern and Southeastern Europe: Between Nazi Catalysts and Local Motivations" in Jonathan Friedman, ed., Routledge History of the Holocaust (New York: Routledge, January 2011), 265-277.
Anca Glont, James Frusetta (2019). "Interwar Fascism and the Post-1989 Radical Right: Ideology, Opportunism and Historical Legacy in Bulgaria and Romania," Studies in Post-Communism, Vol. 42(3), pp. 551-571.
Roland Clark „New Models, New Questions: Historiographical Approaches to the Romanian Holocaust“ European Review of History, Vol. 19(2), 2012: 303-320.
Roland Clark „From Elite Pamphleteers to Social Movement Protagonists: Antisemitic Activism in 1920s Romania“ Studies of National Movements, Vol. 4 (2019): 1-35.
Dennis Deletant. Hitler's Forgotten Ally: Ion Antonescu and His Regime, Romania 1940-44. (London: Palgrave Macmillan, 2006).
Vladimir Solonari. Purifying the Nation: Population Exchange and Ethnic Cleansing in Nazi-Allied Romania (Woodrow Wilson Center Press, John Hopkins University Press, 2009).
Jean Ancel. The History of the Holocaust in Romania (Jerusalem, Lincoln: Yad Vashem, University of Nebraska Press, 2011).

Tomislav Dulić (2006). „Mass Killing in the Independent State of Croatia, 1941-1945: A Case for Comparative Research“ Journal of Genocide Research, Vol. 8(3): 255-281.
Alexander Korb. „Nation-building and mass violence: The Independent State of Croatia, 1941–45,“ in Jonathan C. Friedman (ed.), The Routledge History of the Holocaust (Routledge, New York, 2011), 291-302.
William I. Brustein, Ryan D. King (2004). „Balkan Anti-Semitim: The Cases of Bulgaria and Romania before the Holocaust“, East European Politics & Societies, Vol. 18(3): 430-454.
James Frusetta (2010) "Fascism to Finish the Nation: Bulgarian Fascism's Uncertain Palingenesis of the National Project," East Central Europe Vol. 37 (2-3), pp. 280-302.
Marina Cattaruzza and Constantin Iordachi, eds., “Anti-Semitism and the Holocaust in East-Central Europe: New Perspectives,” Special Issue, East Central Europe (Leiden, Brill), vol. 39 (2012).
Marie-Janine Calic. The Great Cauldron: A History of Southeastern Europe (Massachusetts, London: Harvard University Press, 2019).
Aristotle Kallis (2010). „Fascism and the Jews: From Internationalization of fascism to a 'fascist anti-Semitism“ Holocaust Studies, Vol. 15(1-2): pp. 15-34.
Raul Carstocea. „Native Fascists, Transnational Anti-Semites: The International Activity of Legionary Leader Ion I. Mota“ in Arnd Bauerkaper and Gregorz Rossolinski-Liebe (eds.), Fascism without Borders: Connections and Cooperation between Movements and Regimes in Europe from 1918 to 1945 (New York: Berghahn Books, 2017).
Raul Carstocea. „Path to the Holocaust: Fascism and Anti-Semitism in Interwar Romania“ S:I.M.O.N. (Shoah: Intervention, Methods, Documentation), 2014.

V. DODATNE INFORMACIJE O KOLEGIJU

POHAĐANJE NASTAVE

Studenti su dužni biti nazočni na 70% predavanja.

NAČIN INFORMIRANJA STUDENATA

Merlin, e-mail

KONTAKTIRANJE S NASTAVNICIMA

Merlin, e-mail

NAČIN POLAGANJA ISPITA

/

OSTALE RELEVANTNE INFORMACIJE

Svaka upotreba tuđeg teksta ili drugog oblika autorskog djela, kao i upotreba ChatGPT ili bilo kojeg drugog alata čija se funkcionalnost temelji na tehnologiji umjetne inteligencije, bez jasnog i nedvosmislenog navođenja izvora, smatra se povredom tuđeg autorskog prava i načela akademske čestitosti te predstavlja tešku povredu studentskih obveza što za sobom povlači stegovnu odgovornost i stegovne mjere sukladno Pravilniku o stegovnoj odgovornosti studenata.

ISPITNI ROKOVI

Zimski	9. i 23. 2. 2027. g.
Ljetni	15. 6. i 6. 7. 2027. g.
Jesenski	24. 8. i 7. 9. 2027. g.

VI. POČETAK I ZAVRŠETAK TE SATNICA IZVOĐENJA NASTAVE (POPIS TEMA)

DATUM	NAZIV TEME
I.	Uvod.
II.	Razvoj studija fašizma: Historiografski pregled.
III.	Konceptualna povijest fašizma.
IV.	Ideologija fašizma u komparativnoj perspektivi.
V.	Komparativna povijest fašističkih pokreta na jugoistoku Europe I.
VI.	Komparativna povijest fašističkih pokreta na jugoistoku Europe II.
VII.	Fašizam u tranziciji: uspostava i konsolidacija fašističkih režima I.
VIII.	Fašistička „Nove Europa“

IX.	Isprepletena povijest fašizma i antisemitizma.
X.	Fašizam i politika genocida.
XI.	Holokaust na jugoistoku Europe I.
XII.	Holokaust na jugoistoku Europe II.
XIII.	Rodna povijest fašizma.
XIV.	Fašizam danas? Etnopopulizam, radikalna i ekstremna desnica na jugoistoku Europe.
XV.	Zaključak.

VII. KONSTRUKTIVNO POVEZIVANJE			
ISHODI UČENJA	**SADRŽAJ**	**AKTIVNOSTI ZA NASTAVNIKE I STUDENTE (metode poučavanja i učenja)**	**METODE VREDNOVANJA**
Razlikovati i usporediti glavne karakteristike politološkog, sociološkog i historiografskog pristupa studijama fašizma i genocida.	Uvod Razvoj studija fašizma: Historiografski pregled Konceptualna povijest fašizma. Ideologija fašizma u komparativnoj perspektivi. Komparativna povijest fašističkih pokreta na jugoistoku Europe. Fašizam u tranziciji: uspostava i konsolidacija fašističkih režima. Isprepletena povijest fašizma i antisemitizma. Fašizam i politika genocida Holokaust na jugoistoku Europe. Rodna povijest fašizma. Fašizam danas? Etnopopulizam, radikalna i ekstremna desnica na jugoistoku Europe. Zaključak.	Čitanje literature, predavanja, sudjelovanje u diskusiji. Individualni rad.	Sudjelovanje u diskusiji, seminarski rad.
Definirati i klasificirati pojmove poput genocida, politicida, klasicida i rodocida [gendercide], etničkog čišćenja, masovnog nasilja i zločina protiv čovječnosti.		Čitanje literature, predavanja, sudjelovanje u diskusiji. Individualni rad.	Sudjelovanje u diskusiji, seminarski rad.
Interpretirati i razlikovati glavne karakteristike političkih koncepata poput fašizma, totalitarizma, diktature, autoritarizma, te radikalne i ekstremne desnice.		Čitanje literature, predavanja, sudjelovanje u diskusiji. Individualni rad.	Sudjelovanje u diskusiji, seminarski rad.
Objasniti razliku između povijesnog fašizma i generičkog, odnosno univerzalnog, fašizma.		Čitanje literature, predavanja, sudjelovanje u diskusiji. Individualni rad.	Sudjelovanje u diskusiji, seminarski rad.
Usporediti i objasniti strukturne, ekonomske, društvene i		Čitanje literature, predavanja, sudjelovanje u diskusiji. Individualni rad.	Sudjelovanje u diskusiji, seminarski rad.

ideološke uzroke masovnog nasilja prema različitim religijskim, etničkim i rodnim skupinama na jugoistoku Europe tijekom 20. stoljeća.			

S V E U Č I L I Š T E U R I J E C I
Filozofski fakultet

Sveučilišna avenija 4
51 000 Rijeka
Hrvatska

tel. (051) 265-600 | (051) 265-602
dekanat@ffri.hr
www.ffri.uniri.hr

IZVEDBENI PLAN

I. OSNOVNI PODACI O KOLEGIJU	
Naziv kolegija	**Uvod u povijest holokausta**
Studij	Sveučilišni prijediplomski studij *Povijest* (dvopredmetni)
Semestar	I., III., V.
Akademska godina	2026./2027.
Broj ECTS-a	3
Nastavno opterećenje (P+S+V)	0+15+15
Vrijeme i mjesto održavanja nastave	Prema rasporedu
Mogućnost izvođenja na stranom jeziku	Da
Nositelj kolegija	prof. dr. sc. Mila Orlić
Izvoditelj kolegija	dr. sc. Sven Milekić
Kabinet	F-444
Vrijeme za konzultacije	Dostupno na mrežnim stranicama Odsjeka
Telefon	
e-mail	sven.milekic@uniri.hr

II. DETALJNI OPIS KOLEGIJA

SADRŽAJ KOLEGIJA

1. Od emancipacije do diskriminacije: kratka povijest europskog židovstva u 19. i 20. stoljeću
2. Transnacionalna povijest europskog antisemitizma
3. Uspon nacizma i drugih antisemitiskih pokreta
4. Povijest antisemitske diskriminacije, prisilne migracije i pogroma
5. Povijest geta i getoizacije
6. Rat i genocid: isprepletena povijest
7. „Holokaust metcima“
8. Povijest koncentracijskih logora
9. Kolaboracija i holokaust
10. Mikrohistorijski pristup povijesti holokausta: od Buchacha do Osijeka
11. Oralna povijest i holokaust: iskustva preživjelih i osobne priče
12. Povijest negiranja i distorzije holokausta

OČEKIVANI ISHODI KOLEGIJA

Nakon odslušanog kolegija i uspješno izvršenih obveza predviđenih ovim programom, studenti će moći:

- definirati holokaust te ga kontekstualizirati u europskoj i globalnoj povijesti
- opisati i interpretirati glavne uzroke holokausta na paneuropskoj razini
- identificirati ključne procese, institucije, organizacije i pojedince u progonu Židova u različitim europskim državama
- definirati i identificirati ključne elemente negiranja i namjernog iskrivljavanja povijesti holokausta, te demonstrirati strategije borbe protiv istih
- primijeniti teorijsko i empirijsko znanje o holokaustu u pisanoj formi prilikom izrade seminarskog rada

NAČIN IZVOĐENJA NASTAVE (označiti aktivnost s „x“)

Predavanja	Seminari	Konzultacije	Samostalni rad
	X	X	X
Terenska nastava	**Laboratorijski rad**	**Mentorski rad**	**Ostalo**
		X	

III. SUSTAV OCJENJIVANJA

AKTIVNOST KOJA SE	UDIO U ECTS BODOVIMA	MAX BROJ BODOVA

OCJENJUJE		
Pohađanje nastave	1	**0**
Aktivnost u nastavi	0,50	**25**
Prezentacija	0,50	**25**
Seminarski rad	1	**50**
UKUPNO	**3**	**100**

Opće napomene:

<u>Varijanta 2 bez završnog ispita</u>

Tijekom nastave treba skupiti odgovarajući broj ocjenskih bodova kroz različite oblike kontinuiranog praćenja i vrednovanja.

Seminarski rad – odnosi se na pisani rad u kojem će studenti implementirati konceptualna, teorijska i empirijska znanja stečena kroz kolegij. Studenti mogu napisati 1) kritički osvrt na neku od postojećih tema koristeći sekundarnu literaturu ili 2) istraživački rad u kojem će biti korišteni primarni izvori. Očekivana dužina seminarskog rada je od 12-15 stranica (font Times New Roman, veličina 12, razmak 2,0) uključujući fusnote i bibliografiju koja će biti u skladu s „Chicago Manual of Style“ referencama. U seminarskom radu studenti će koristiti minimalno 6 jedinica literature (jedinica se referira na: primarne izvore, akademske članke, stručne knjige). Studenti su dužni predati seminarski rad putem e-maila 7 dana prije datuma održavanja odabranog ispitnog roka. Seminarski rad nosi ukupno 50% bodova koje nosi čitavi kolegij.

OCJENA	PRIJEDIPLOMSKI I DIPLOMSKI STUDIJI
5 (A)	od 90% do 100% ocjenskih bodova
4 (B)	od 75% do 89,9% ocjenskih bodova
3 (C)	od 60% do 74,9%,ocjenskih bodova
2 (D)	od 50% do 59,9% ocjenskih bodova
1 (F)	od 0% do 49,9% ocjenskih bodova

IV. LITERATURA

OBVEZNA LITERATURA

Martin Gilbert. *Holokaust: putovanje u potrazi za prošlošću* (Zagreb: Vizura, 2001).
Peter Longerich. *Holocaust: the Nazi persecution and murder of the Jews* (Oxford: Oxford University Press, 2010).

IZBORNA LITERATURA

Doris L. Bergen. *War and Genocide: A Concise History of the Holocaust* (New York, London: Rowman & Littlefield, 2016).
Peter Hayes. *Why? Explaining the Holocaust* (New York, London: W.W. Norton & Company, 2017).
Omer Bartov. *Anatomy of a Genocide: The Life and Death of a Town Called Buczacz* (New York: Simon & Schuster, 2018).
Omer Bartov. *The Holocaust: Origins, Implementation, Aftermath* (New York: Routledge, 2000).
Jonathan C. Friedman (ed). *The Routledge of the Holocaust* (New York: Routledge, 2011).
Yehuda Bauer. *Rethinking the Holocaust* (Yale: Yale University Press, 2001)
Peter Hayes (ed). *How Was It Possible? A Holocaust Reader* (Lincoln and London: University of Nabraska Press, 2015).
Simone Gigliotti, Hilary Earl (eds). *A Companion to the Holocaust* (Hoboken: Wiley Blackwell, 2020)
Peter Hayes, John K. Roth (eds). *The Oxford Handbook of Holocaust Studies* (Oxford: Oxford University Press, 2010).
Christian Gerlach (1998). „The Wannsee Conference, the Fate of German Jews, and Hitler's Decision in Principle to Exterminate All European Jews“ *The Journal of Modern History* Vol. 70(4), pp. 759-812.
Deborah Lipstadt. *Denying the Holocaust: The Growing Assault on Truth and Memory* (London: Penguin Books, 2016).

V. DODATNE INFORMACIJE O KOLEGIJU

POHAĐANJE NASTAVE

Studenti su dužni biti nazočni na 70% predavanja.

NAČIN INFORMIRANJA STUDENATA
Merlin, e-mail
KONTAKTIRANJE S NASTAVNICIMA
Merlin, e-mail
NAČIN POLAGANJA ISPITA
/
OSTALE RELEVANTNE INFORMACIJE
Svaka upotreba tuđeg teksta ili drugog oblika autorskog djela, kao i upotreba ChatGPT ili bilo kojeg drugog alata čija se funkcionalnost temelji na tehnologiji umjetne inteligencije, bez jasnog i nedvosmislenog navođenja izvora, smatra se povredom tuđeg autorskog prava i načela akademske čestitosti te predstavlja tešku povredu studentskih obveza što za sobom povlači stegovnu odgovornost i stegovne mjere sukladno Pravilniku o stegovnoj odgovornosti studenata.

ISPITNI ROKOVI	
Zimski	9. i 23. 2. 2027. g.
Ljetni	15. 6. i 6. 7. 2027. g.
Jesenski	24. 8. i 7. 9. 2027. g.

VI. POČETAK I ZAVRŠETAK TE SATNICA IZVOĐENJA NASTAVE (POPIS TEMA)	
DATUM	**NAZIV TEME**
I.	Uvod
II.	Od emancipacije do diskriminacije: kratka povijest europskog židovstva u 19. i 20. stoljeća
III.	Transnacionalna povijest europskog antisemitizma
IV.	Uspon nacizma i drugih antisemitiskih pokreta
V.	Povijest antisemitske diskriminacije, prisilne migracije i pogroma
VI.	Povijest geta i getoizacije
VII.	Rat i genocid: isprepletena povijest
VIII.	Uvod u povijest počinitelja holokausta
IX.	„Holokaust mecima“
X.	Povijest koncentracijskih logora
XI.	Kolaboracija i holokaust
XII.	Mikrohistorijski pristup povijesti holokausta: od Buchacha do Osijeka
XIII.	Oralna povijest i holokaust: iskustva preživjelih i osobne priče
XIV.	Povijest negiranja i distorzije holokausta
XV.	Zaključak

VII. KONSTRUKTIVNO POVEZIVANJE			
ISHODI UČENJA	**SADRŽAJ**	**AKTIVNOSTI ZA NASTAVNIKE I STUDENTE (metode poučavanja i učenja)**	**METODE VREDNOVANJA**
Definirati holokaust te ga kontekstualizirati u europskoj i globalnoj povijesti	Od emancipacije do diskriminacije: kratka povijest europskog židovstva u 19. i 20. stoljeću Transnacionalna povijest europskog antisemitizma Uspon nacizma i drugih antisemitiskih	Čitanje literature, predavanja, sudjelovanje u diskusiji. Individualni rad.	Sudjelovanje u diskusiji, seminarski rad.
Opisati i interpretirati glavne uzroke holokausta na paneuropskoj razini		Čitanje literature, predavanja, sudjelovanje u diskusiji. Individualni rad.	Sudjelovanje u diskusiji, seminarski rad.
Identificirati		Čitanje literature, predavanja,	Sudjelovanje u

ključne procese, institucije, organizacije i pojedince odgovorne za progon Židova u različitim europskim državama	pokreta Povijest antisemitske diskriminacije, prisilne migracije i pogroma Povijest geta i getoizacije	sudjelovanje u diskusiji. Individualni rad.	diskusiji, seminarski rad.
Definirati i identificirati ključne elemente negiranja i namjernog iskrivljavanja povijesti holokausta, te demonstrirati strategije borbe protiv istih	Rat i genocid: isprepletena povijest „Holokaust metcima“ Povijest koncentracijskih logora Kolaboracija i holokaust	Čitanje literature, predavanja, sudjelovanje u diskusiji. Individualni rad.	Sudjelovanje u diskusiji, seminarski rad.
Primijeniti teorijsko i empirijsko znanje o holokaustu u pisanoj formi prilikom izrade seminarskog rada	Mikrohistorijski pristup povijesti holokausta: od Buchacha do Osijeka Oralna povijest i holokaust: iskustva preživjelih i osobne priče Povijest negiranja i distorzije holokausta	Čitanje literature, predavanja, sudjelovanje u diskusiji. Individualni rad.	Sudjelovanje u diskusiji, seminarski rad.